

Prognoza Oddziaływania Na Środowisko
dla
Planu Ogólnego Gminy Czernichów

Autor opracowania:

Wiktoria Mitrega

Październik 2025 r.

Czernichów

MITRĘGA WIKTORIA

+48 727 646 459

Spis treści

01.	Przedmiot opracowania.....	3
02.	Cel i zakres merytoryczny opracowania.....	3
03.	Zakres prognozy	3
04.	Opis projektu Planu Ogólnego Gminy Czernichów	3
	Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach.....	4
05.	Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Gminy Czernichów	6
	Geologia.....	8
	Jakość powietrza	9
	Wody podziemne	11
	Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe	18
	Zagrożenie suszą.....	20
	Warunki glebowe i osuwiska	22
	Klimat akustyczny	24
	Zasoby przyrodnicze	25
	Stanowiska i siedliska	28
	Zabytki	48
	Istniejące problemy ochrony środowiska.....	49
06.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko	49
	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	53
	Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego Gminy Czernichów	54
	Ludzie.....	54
	Wody	55
	Powietrze.....	57
	Klimat akustyczny	58
	Rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność:.....	59
	Krajobraz	61
	Zabytki	62
	Formy ochrony przyrody	62
	Zmiany wprowadzane przez omawiany Plan Ogólny Gminy Czernichów w stosunku do aktualnie obowiązujących MPZP	63
	Analiza i ocena wpływu na środowisko planu ogólnego gminy	78
	Oddziaływanie transgraniczne	87
07.	Podsumowanie i wnioski	87
08.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	87
09.	Zestawienie tabel oraz rysunków	89
	Spis tabel	89
	Spis rysunków.....	89

01. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Planu Ogólnego Gminy Czernichów*. Ilekroć w opracowaniu pojawia się skrót POG, rozumie się przez niego Plan Ogólny Gminy.

02. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest określenie czy zapisy ustalenia Planu Ogólnego Gminy Czernichów nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla.

03. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.). Dodatkowo, prognoza oddziaływania analizuje istniejący stan środowiska, jego zmiany w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego jak i jej braku, występowanie przewidywanego znaczącego oddziaływania, istniejące na terenie gminy problemy środowiskowe, cele ochrony środowiska ustalone w dokumentach wyższego szczebla oraz przewidywane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Ponadto, prognoza ma na celu przedstawienie rozwiązań mających zapobiegać, minimalizować lub kompensować negatywne oddziaływanie na środowisko, które wynikać będzie z realizacji Planu Ogólnego Gminy Czernichów.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko POG został uzgodniony m.in. z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach, pismem znak: WOOS.411.7.2025.AB.

04. Opis projektu Planu Ogólnego Gminy Czernichów

Celem utworzenia Planu Ogólnego Gminy jest określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, wśród których obowiązkowy element stanowi gminny katalog stref planistycznych. POG określa m.in. profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych,

maksymalną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy oraz wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach.

Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.:

- Cel szczegółowy II Rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności:

- Cel 7 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
- Cel 9 Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”:

- Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.

Plan zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

- Cel 3. Przestrzeń – Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego.

Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+:

- Cel rozwojowy 2 Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej.

Plan gospodarowania wodami (PGW) na obszarze dorzecza Wisły

PGW na obszarze dorzecza Wisły jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze dorzecza. Stanowi on podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasady gospodarowania nimi. Służy także koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody¹.

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Celem PZRP jest stworzenie skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, budując jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających².

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) stanowi studium zjawiska suszy w Polsce. Dokument ten zawiera między innymi katalog działań, którego celem jest obniżenie strat spowodowanych suszą w kraju. Susza to, obok powodzi, naturalne zjawisko, które oddziałuje na środowisko i społeczeństwo. Aby nie zabrakło wody w odpowiedniej jakości, opracowano Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Jest to pierwszy dokument planistyczny o randze krajowej podejmujący temat minimalizowania skutków suszy. Jego opracowanie wynika z postanowień dyrektyw i wytycznych unijnych (Ramowej Dyrektywy Wodnej), a także przepisów prawa krajowego (art. 184 ustawy – Prawo wodne). PPSS został przyjęty 18 września 2021 r. w drodze Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowany został na okres 6 lat (2021-2027). Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, dokument ten podlega aktualizacji nie rzadziej niż raz na 6 lat. PPSS jest komplementarny względem pozostałych dokumentów planistycznych z zakresu gospodarki wodnej.

Główny cel PPSS, tj. przeciwdziałanie skutkom suszy, został doprecyzowany czterema celami szczegółowymi:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy³.

Analizowany Plan Ogólny Gminy Czernichów nie stoi w sprzeczności z zapisami i postanowieniami innych dokumentów planistycznych i strategicznych.

² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

³gov.pl/web/retencja/plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy

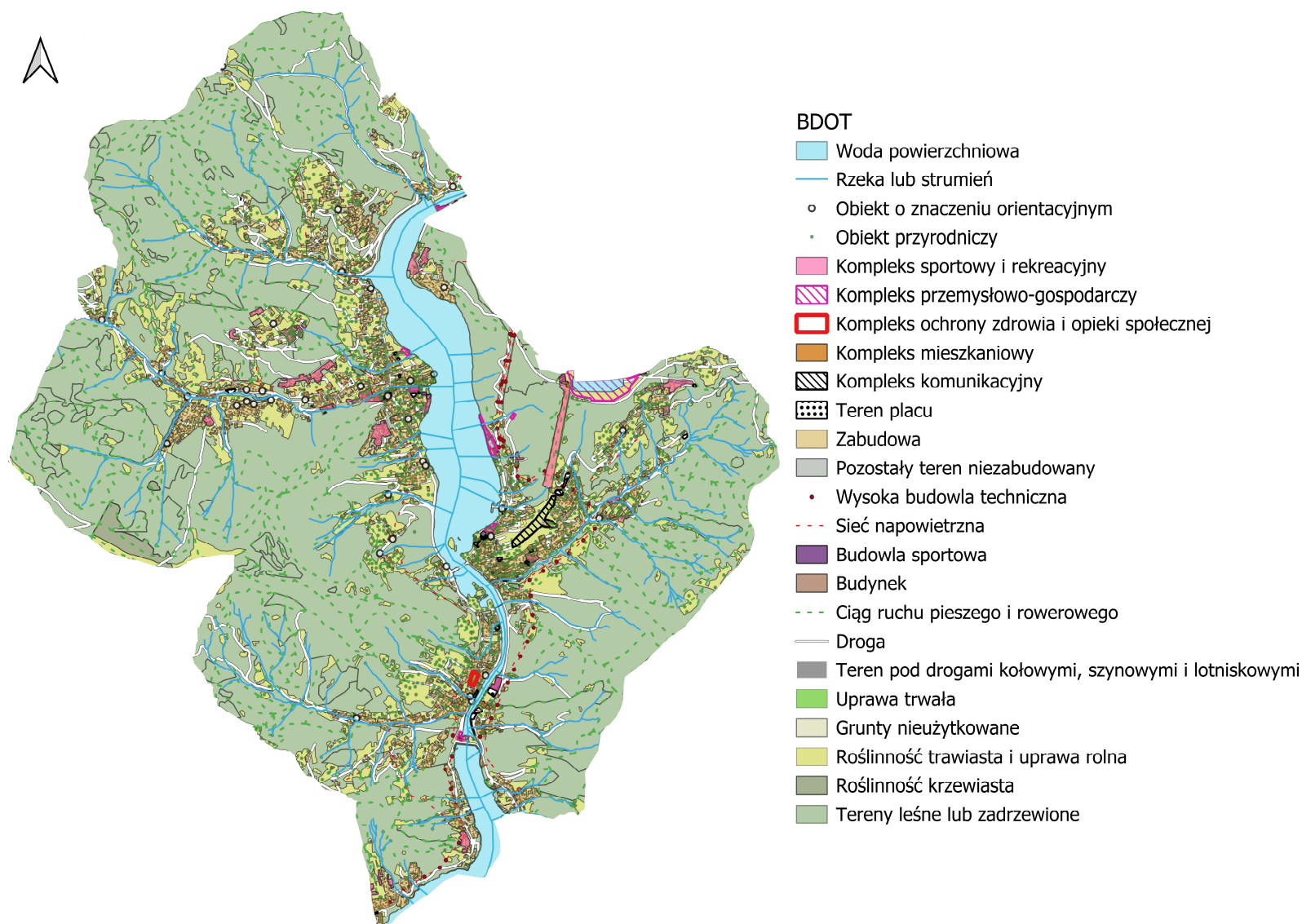
05. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Gminy Czernichów

Gmina Czernichów położona jest w południowej części województwa śląskiego, na północy powiatu żywieckiego. Ma charakter gminy wiejskiej i obejmuje cztery sołectwa. Jej siedzibą jest miejscowość Czernichów. Powierzchnia gminy wynosi 5 626 ha. Teren ten zachował typowo wiejski, rolniczy charakter. Znaczną część obszaru stanowią lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione (60,9%), a także użytki rolne (19,5%)⁴.

Aktualny sposób użytkowania terenu przedstawia m.in. Baza danych obiektów topograficznych (BDOT), czyli baza danych przestrzennych o różnych szczegółowościach. BDOT został uregulowany przez Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 lipca 2021 r. w sprawie danych obiektów topograficznych oraz mapy zasadniczej (Dz. U. 2021 poz. 1385). Zgodnie z nim, w BDOT gromadzi się informacje dotyczące:

1. budynków niewykazanych w ewidencji gruntów i budynków oraz obiektów budowlanych trwale związanych z budynkiem,
2. budowli,
3. ogrodzeń,
4. komunikacji,
5. zagospodarowania terenu,
6. sportu i rekreacji,
7. wód,
8. rzeźby terenu.

⁴ Program ochrony środowiska dla gminy Czernichów na lata 2023-2027

Rysunek 1. Baza danych obiektów topograficznych gminy Czernichów.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Geologia

Warunki geologiczne opracowano na podstawie objaśnień do szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz 1012 – Bielsko-Biała (M-34-75-C), przygotowanej przez PIG-PIB. Obszar tego arkusza leży w Karpatach Zachodnich i obejmuje zróżnicowane regiony geomorfologiczne: Kotlinę Żywiecką, Beskid Mały i Beskid Śląski.

Rzeźba terenu jest silnie urozmaicona. Na zachodzie i północy dominują formy górskie z wysokimi grzbietami Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego. Część środkowa i południowa ma charakter pogórski, z mniejszymi deniwelacjami, tworząc Kotlinę Żywiecką. Jej północny fragment, tzw. Brama Wilkowicka, łączy się z Pogórzem Śląskim, w tym z Pogórzem Bielskim. Najwyższym punktem obszaru jest Skrzyczne w Beskidzie Śląskim (1 256,9 m n.p.m.), natomiast najniższy położony punkt znajduje się w dolinie Soły, na północ od Porąbki (ok. 290 m n.p.m.). Różnice wysokości sięgają tu 967 m.

Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez różnowiekowe utwory rzeczne, tworzące rozbudowany system tarasów, a także przez koluwia osuwiskowe, gliny o różnej genezie, osady lodowcowe i współczesne osady rzeczne oraz jeziorne. Dorzecze Soły jest jednym z najstabilniej rozpoznanych obszarów pod względem genezy i rozwoju utworów czwartorzędowych. W Kotlinie Żywieckiej tarasy w dolinach Soły i jej dopływów tworzą skomplikowany układ stopni skalno-akumulacyjnych i akumulacyjnych. Szczególnie dobrze wykształcone systemy tarasowe obserwuje się w dolinach Leśnianki, Żylicy i Białej – w ich górnych częściach dominują tarasy skalno-akumulacyjne, w dolnych zaś także akumulacyjne. Charakterystycznym elementem rzeźby jest próg pomiędzy Beskidem Śląskim a Beskidem Małym, u którego wylotu występują liczne stożki napływowe o różnym wieku.

Budowę geologiczną obszaru współtworzą również łupki i piaskowce cienkoławicowe górnych warstw godulskich. Przeważają tu cienko-, rzadziej średnioławicowe piaskowce w barwach szarozielonkawych, miejscami wapniste, drobnoziarniste, z dominującym kwarcem i niewielkim udziałem skałeni. Spotyka się też poziomy wzbogacone w glaukonit, o bardziej zielonym zabarwieniu. Piaskowce rozdzielają łupki ilaste o barwie szarej, ciemnoszarej lub zielonkawej, występujące w pakietach o miąższości 30–40 cm. Zarówno piaskowce, jak i łupki, często zawierają muskowit, dobrze widoczny na powierzchniach oddzielności. Utwory te rozciągają się wzdłuż południowych stoków Beskidu Małego – od Wilkowic po Oczków – a ich łączna miąższość wynosi około 400 m⁵.

⁵ Program ochrony środowiska dla gminy Czernichów na lata 2023-2027

Na niewielkim (0,67 ha), północnym obszarze gminy Czernichów leży część złoża KD 806 Kozy o całkowitej powierzchni 22,1361 [ha]. Kopalinę główną stanowiły kamienie łamane i bloczne, podtyp piaskowiec. Eksploatacji złoża zaniechano 1 września 1992 r.⁶

Jakość powietrza

Dnia 7 kwietnia 2017 przyjęto Uchwałę Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), tzw. „Uchwałę antysmogową”

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje również zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju⁷.

Prawo ochrony środowiska zawiera następujące grupy stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza w Polsce:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie śląskim strefy stanowią:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401 - obejmuje 14 miast na prawach powiatu: Katowice, Sosnowiec, Jaworzno, Bytom, Zabrze, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Świętochłowice, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie, Gliwice,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402 - obejmuje 3 miasta na prawach powiatu: Rybnik, Żory, Jastrzębie Zdrój,
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa śląska – kod strefy PL2405,

⁶ Karta informacyjna złoża kopaliny stałej; PIG-PIB

⁷ Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023

- pozostały obszar województwa, obejmuje 17 powiatów ziemskich: bielski, cieszyński, żywiecki, bieruńsko-lędziński, pszczyński, częstochowski, kłobucki, myszkowski, lubliniecki, gliwicki, mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, tarnogórski, będziński, zawierciański.

Ocenę jakości powietrza za rok 2024, pod kątem ochrony zdrowia ludzi, w województwie śląskim wykonano dla wszystkich 5 stref. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględniono natomiast tylko strefę śląską.

Najbliższe punkty pomiarowe znajdowały się w 2024 roku w następujących lokalizacjach:

- Bielsko-Biała, ul. Kossak-Szczuckiej 19 – pomiar tła miejskiego,
- Bielsko-Biała, ul. Partyzantów – pomiar emisji komunikacyjnej,
- Bielsko-Biała, ul. Sternicza 4 – pomiar tła miejskiego,
- Żywiec, ul. Kopernika 83a – pomiar tła miejskiego.

Gmina Czernichów znajduje się w strefie śląskiej. Wyniki dla strefy śląskiej prezentowały się następująco:

- SO₂ – Klasa A, zarówno w badaniach pod kątem ochrony roślin jak i ludzi,
- NO₂ – Klasa A,
- CO – Klasa A,
- Benzen – Klasa A,
- Ozon – Klasa A dla poziomu docelowego, Klasa D2 dla poziomu celu długoterminowego,
- PM₁₀ – Klasa A,
- PM_{2,5} – Klasa A,
- Ołów w PM₁₀ – Klasa A,
- Arsen w PM₁₀ – Klasa A,
- Kadm w PM₁₀ – Klasa A,
- Nikiel w PM₁₀ – Klasa A,
- Benzo(a)piren w PM₁₀ – Klasa C,
- NO_x – Klasa A, zgodnie z kryteriami ochrony roślin.

Analizując powyższe dane, stwierdza się znaczną poprawę (poza B(a)P) na terenie aglomeracji śląskiej w kwestii jakości powietrza. Wpływ na to na pewno miała tzw. Ustawa antysmogowa oraz liczne dotacje udzielane na cele związane z termomodernizacją budynków oraz modernizacją źródeł ogrzewania.

Wody podziemne

Gmina Czernichów leży w zasięgu dwóch Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych:

1. Dolina rzeki Soła wraz z proponowanym obszarem ochronnym wg Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych Dolina rzeki Soła, zatwierdzonej decyzją Ministra Środowiska znak: DGK-II.4731.106.2015.MJe z dnia 23 marca 2016 r. (WAG-3944),
2. Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały) wraz z proponowanym obszarem ochronnym wg Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych Zbiornik warstw Godula (Beskid Mały), zatwierdzonej decyzją Ministra Środowiska znak: DGK-II.4731.107.2015.MJe z dnia 29 marca 2016 r.

Zgodnie z podziałem Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obszar gminy Czernichów znajduje się w granicach jednej jednostki – nr 158 (PLGW2000158). Jest to JCWPd niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Wody podziemne zasilane są przede wszystkim przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a w mniejszym stopniu przez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy głównie od właściwości litologicznych zwietrzeliny oraz kąta nachylenia stoków. Najkorzystniejsze warunki infiltracji występują w obrębie dolin rzecznych i Kotliny Żywieckiej.

Kierunek przepływu wód podziemnych ukierunkowany jest ku dolinom rzecznych, które pełnią rolę głównych stref drenażu. Granice hydrodynamiczne przebiegają wzdłuż działów wód podziemnych, pokrywających się z działami wód powierzchniowych. Zasięg JCWPd wyznacza obszar zlewni Soły – od źródeł po jej ujście do Wisły. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz jednostki są rzeki i cieki powierzchniowe, natomiast dla głębiej położonych warstw wodonośnych funkcję tę pełni głównie rzeka Soła. Rolę drenażu odgrywają również ujęcia wód podziemnych, takie jak studnie wiercone i kopane oraz źródła.

Cyrkulacja wód podziemnych w utworach fliszu karpackiego jest złożona, co wynika z ich budowy litologicznej i tektonicznej. Generalnie jednak wody wszystkich poziomów wodonośnych przemieszczają się w kierunku naturalnych stref drenażu, a oddziaływanie ujęć zaburza ten układ jedynie lokalnie i w niewielkiej skali.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Marszałka Województwa Śląskiego, na terenie gminy Czernichów znajdują się następujące udokumentowane ujęcia wód podziemnych:

- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych dla studni wierconych S 1-4 z osadów TR-Cr na działkach o nr ewid. 833/9, 833/10, 833/12 i 833/16 obr. 0005, Tresna, gm. Czernichów, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 29 września 2023 r. znak: WOŚ/6531.5.2023 (WAG – 4765);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych (studni wierconej) ujęcia S-1 z utworów kredy zlokalizowanego na działce o numerze ewid. 463/2, obr. 0002, m. Międzybrodzie Bialskie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 19 grudnia 2022 r., znak: WOŚ.6531.11.20222 (WAG-4709);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych M-1 z utworów kredy górnej przy ul. Ekologicznej w Międzybrodziu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 10 sierpnia 2022 r., znak: WOŚ.6531.7.2022 (WAG-4691);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne istniejącej studni gospodarczej ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych zlokalizowanej na działce nr 2898/10 przy ul. Żywieckiej w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 4 sierpnia 2022 r., znak: WO.6531.5.2022 (WAG -4690);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych (studni S-1) w Międzybrodziu Bialskim dla potrzeb Zakładu Usługowo-Produkcyjnego Gospodarki Wodno-Ściekowej „ISEPNICA”, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 28 lipca 2022 r., znak: WOŚ.6531.6.2022 (WAG-4687);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia S-1 na terenie EW Porąbka, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 10 maja 2021 r., znak: WOŚ.6531.4.2021 (WAG-4562);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody poziomej z utworów czwartorzędowych (otworu S-1) na terenie oczyszczalni ścieków w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 18 listopada 2019 r., znak: WOŚ.6531.11.2019 (WAG-4373);

- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dodatku nr 1 do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych studni S-6 wchodzącej w skład ujęcia infiltracyjnego na potoku Isepnica oraz uaktualnienie wydajności eksploatacyjnej studni infiltrujących w Międzybrodzu Żywieckim, wykonany w związku z rozbudową ujęcia o studnie Ś-7, zatwierdzonego decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 14 października 2019 r. znak: WOŚ.6531.9.2019 (WAG-4358);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód z utworów kredowych (studni wierconej) S1 zlokalizowanego na działce o numerze ewid. 1050/10, obr. 0001 w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 5 kwietnia 2019 r., znak: WOŚ.6531.3.2019 (WAG-4316);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia SW-1 ujmującego czwartorzędowy poziom wodonośny zlokalizowanego na działce nr 1461/58 w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 12 września 2018 r., znak: WOŚ.6531.7.2018 (WAG-4268);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej Zasobów eksploatacyjnych studni wierconej H1 ujmującej wody podziemne kredowego poziomu wodonośnego, zlokalizowanej na działce gruntowej nr 5002 przy Leśniczówce w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 28 czerwca 2017 r. znak: WOŚ.6531.4.2017 (WAG-4116);
- Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych studni S1 ujmującej wody z utworów kredowych, zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków przy ul. Ekologicznej w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 15 lutego 2016 r., znak: WOS.6531.2.2016 (WAG-3920);
- Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne dla ujęcia studziennego SW-1 w miejscowości Międzybrodzie Bialskie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 20 lipca 2015 r., znak: WOŚ.6531.2.2015 (WAG-3847);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych z utworów kredy górnej dla rozlewni wód w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 8 kwietnia 2015 r. znak: WOŚ.6531.1.2015 (WAG-3828);

- Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód z utworów kredowych (studni wierconej) zlokalizowanego na działce nr 5428/9 z miejscowości Międzybrodzie Bialskie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 31 grudnia 2013 r., znak: WOŚ.6531.14.2013 (WAG-3648);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych dla studni wierconej SW-2 w Czernichowie na pgr 930/4, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 28 lutego 2012 r., znak: WOŚ.6531.1.2012 (WAG-3419);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych dla zaopatrzenia w wodę pawilonu handlowego branży spożywczej przy ul. Ekologicznej w Międzybrodziu Bialskim, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 30 grudnia 2011 r., znak: WOŚ.6531.9.2011 (WAG-3387);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dodatku nr 1 do dokumentacji hydrogeologicznej uproszczonej ustalającej zasoby eksploatacyjne źródła „Pod Hrobaczą Łąką” wypływającego z otworów kredowych w miejscowości Międzybrodzie Bialskie, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 27 stycznia 2011 r., znak: WOŚ-pgg-7521/01/11 (WAG-3292);
- Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód z utworów kredowych (studni wierconej) zlokalizowanego na działce nr 307/20 w Międzybrodziu Żywieckim przy ul. Górskiej, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 14 lipca 2010 r., znak: WOŚ-pgg-7521/06/10 (WAG-3215);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne źródła nr I i nr II ujmujących wody podziemne z utworów kredy w Międzybrodziu Bialskim, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 23 kwietnia 2008 r., znak: WOŚ-pgg-7521/02/08 (WAG-2939);
- Ujęcie wód podziemnych wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujętych 2-ch źródeł z utworów kredy górnej Spółki Wodociągowej w Międzybrodziu Bialskim przysiółek Ogórki, przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 28 marca 2003 r., znak: BOZN-pgg-7521-02-03 (WAG-4344/03 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów

kredowych na działce nr 5774/217 w Międzybrodzu Bialskim przyjętej zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 1 października 2002 r., znak: BOZN-pgg-7521-07-02 (WAG-4309/02 bb);

- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Uproszczonej dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne studni S-1 bis z utworów czwartorzędowych dla zaopatrzenia w wodę Zespół Elektrowni Wodnych – Porąbka Żar w Międzybrodzu Żywieckim, sporządzonej w maju 2000 r., (WAG-4249/00 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego nr 171/95 z dnia 13 października 1995 r. (WAG-3532/95 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Starosty Bielskiego nr 171/95 z dnia 13 października 1995 r. (WAG-3532/95 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych w Czernichowie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego nr 78/95 z dnia 10 maja 1995 r. (WAG-3471/95 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych na terenie Ośrodka Wczasowego „Magra” w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego nr 53/94 z dnia 16 kwietnia 1994 r. (WAG-3364/94 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej w kat. B zasoby wód podziemnych poziomu czwartorzędowego ujęcia studnią S-1 bis, dla Ośrodka Wczasowego Zakładów Chemicznych „Oświęcim” w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego nr 19/90 z dnia 21 września 1990 r., (WAG-3108/90 bb);
- Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kategorii „B” ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Międzybrodzie Bialskie, sporządzonej w 1988 r. (WAG-2957/89 bb);
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kategorii „B” ujęcia wody podziemnej z utworów

kredowych dla Ośrodka Wczasów Rodzinnych Fabryki Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „Faser” w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego nr 21/86 z dnia 30 czerwca 1986 r. (WAG-2490/86 bb);

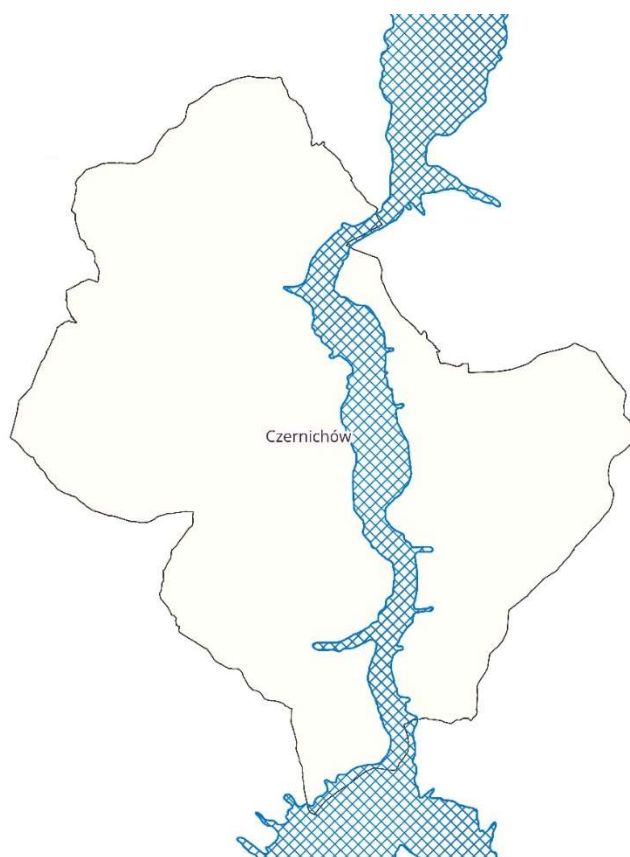
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochrony – teren ochrony bezpośredniej i pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej w kategorii „B” ujęcia wody podziemnej z utworów kredowych na terenie Ośrodka Wczasowego WSW Andrychów w Międzybrodzu Bialskim, zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego nr 24/85 z dnia 21 maja 1985 r. (WAG-2387/85 bb);
- Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla Ośrodka Campingowego w Międzybrodzu Bialskim, sporządzonego we wrześniu 1963 r. (WAG-111/63 bb);

Proponuje się strefę ochronną – teren ochrony pośredniej dla ujęcia wód podziemnych wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód z utworów kredowych – studni wierconej S1, na działce nr 214/139 obręb Wilkowice przy schronisku PTTK na Magurce, zatwierdzonej decyzją Starosty Bielskiego z dnia 29 lutego 2016 r., znak: WS.6531.1.2.2016.SP (WAG-3928). Na terenie gminy Czernichów nie funkcjonują ustanowione strefy ochronne ujęć wód podziemnych.

Zgodnie z Mapą hydrogeologiczną Polski w skali 1:50 000 pierwszy poziom wodonośny hydrodynamika i występowanie, arkusze: 1012 Bielsko-Biała i 1013 Lachowice, Bazą danych GIS Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 – pierwszy poziom wodonośny wrażliwość na zanieczyszczenie i jakość wód arkusze 1012 Bielsko-Biała, 1013 Lachowice oraz objaśnień do powyższych map, na większości obszaru gminy Czernichów wody podziemne pierwszego poziomu wodonośnego (PPW) występują utworach kredowych, reprezentowanych przez utwory piaszczysto-zlepieńcowate oraz łupki jednostki śląskiej (warstwy godulskie dolne i środkowe) należące do kredy górnej. Lokalnie na obszarze gminy stwierdzono ponadto występowanie czwartorzędowego poziomu wodonośnego (w rejonie jez. Międzybrodzkiego) oraz kredowo-paleogeńskiego poziomu wodonośnego, którego zasięg występowania stwierdzono w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Wyodrębniony na obszarze gminy Czernichów PPW cechuje się bardzo wysokim i wysokim stopniem podatności na zanieczyszczenie z powierzchni, przy czym dominującym jest stopień wysoki, o przybliżonym czasie dotarcia zanieczyszczeń do PPW od 5 do 25 lat.

Wg objaśnień do Bazy Danych GID Mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 PPW wrażliwość na zanieczyszczenie i jakość wód arkusz 1012 Bielsko-Biała, na arkuszu Bielsko-Biała wydzielono zasadniczo 3 klasy stopnia podatności na zanieczyszczenie wód pierwszego stopnia wodonośnego, od bardzo wysokiego do średniego. Obszar arkusza jest zdominowany przez wysoki stopień podatności

przy mniejszym udziale bardzo wysokiego i dużo mniejszym udziale średniego. Marginalne znaczenie ma niski stopień podatności występujący punktowo. W dolinach Białej i Soły oraz na części obszaru Kotliny Żywieckiej występuje bardzo wysoki stopień podatności, który wynika przede wszystkim z występowania w strefie aeracji piasków i żwirów, przy stosunkowo płytkim zaleganiu zwierciadła wody PPW (do 5 m). Występowanie utworów słaboprzepuszczalnych w strefie aeracji lub większa głębokość zalegania PPW (5-20 m) obniżają stopień podatności do wysokiego, w a kotlinie nawet do średniego. W jednostkach fliszowych dominuje wysoki stopień podatności, który w strukturach dolinnych (głębokość PPW 0-5 m) podnosi się do bardzo wysokiego. Z kolei w miejscach, gdzie występują pokrywy utworów deluwialnych (glin i iłów) stopień podatności obniża się do średniego. Wobec powyższego w przypadku zamiaru wykonania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w tym wody podziemne, na terenach o bardzo wysokim i wysokim stopniu zagrożenia na wnikanie zanieczyszczeń z powierzchni terenu do gruntów, należy sporządzić dokumentację hydrogeologiczną, w myśl art. 90 ust. 1 pkt 2 lit. d lub f ustawy Prawo geologiczne i górnicze, oraz zgodnie z §12 i §15 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 2033).

Rysunek 2. Teren gminy Czernichów zagrożony podtopieniami od wód gruntowych.
Źródło: opracowanie własne na podstawie CBDG.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Obszar Gminy Czernichów w całości leży w zlewni rzeki Soły – prawobrzeżnego dopływu Wisły. Soła bierze początek w dorzeczu Czernej, poniżej Przełęczy Rupieńki (poza granicami gminy) i jest pierwszym górskim dopływem Wisły o typowo górskim charakterze. Poniżej Kotliny Żywieckiej rzeka płynie na północ, docierając do Beskidu Małego, który przecina na odcinku 12 km przełomem między Tresną a Porąbką.

Przełom Soły ma charakter regresyjny – powstał w wyniku erozji wstecznej jednego z jej prawobrzeżnych dopływów, płynącego niegdyś przez szerokie obniżenie Bramy Wilkowickiej. Rzeka tworzy tu cztery zakola, a dolina zwęża się do szerokości od 200 do 1 000 m. Stoki Beskidu Małego opadają do niej stromo, szczególnie od wschodu. Na całym przełomowym odcinku Soła ma spadek 20 m. Charakteryzuje się ona jednymi z największych w Europie wahań poziomu wód, co wykorzystano do budowy trzech zapór wodnych: w Czańcu, Międzybrodzu Bialskim i Tresnej. Powstała w ten sposób tzw. kaskada rzeki Soły, która umożliwia zwiększenie przepływów minimalnych do 9,1 m³/s, ograniczenie przepływów maksymalnych do 650 m³/s oraz redukcję wezbrań powodziowych do bezpiecznego poziomu 335 m³/s. Kaskada pełni kluczowe funkcje: zaopatruje w wodę znaczną część Śląsko-Krakowskiego Okręgu Przemysłowego, chroni przed powodzią, stabilizuje przepływy Górnej Wisły oraz służy do produkcji energii.

Na terenie gminy Sołę zasilają liczne dopływy – lewobrzeżne (Roztoka, Ponikiewka, Żarnówka Wielka) oraz prawobrzeżna Isepnica, a także mniejsze, nienazwane potoki. Gęsta sieć cieków o dużych spadkach powoduje okresowe zagrożenie powodziowe wynikające z wysokiej dynamiki wód powierzchniowych.

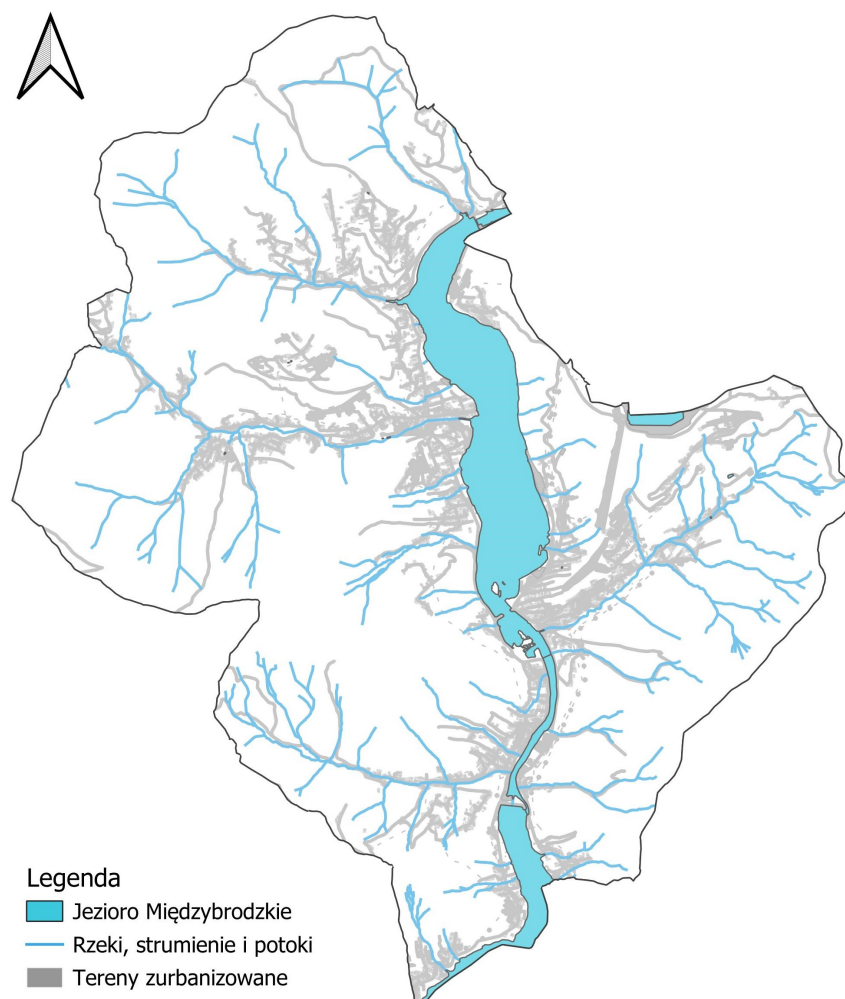
W granicach administracyjnych gminy znajdują się dwa z trzech dużych zbiorników tworzących kaskadę Soły – Tresna (Jezioro Żywieckie) i Międzybrodzie (Jezioro Międzybrodzkie).

- Zbiornik Tresna (Jezioro Żywieckie) powstał dzięki budowie zapory ziemnej w 40+000 km biegu Soły. Jest największym i najwyżej położonym zbiornikiem w kaskadzie. Jego powierzchnia wynosi 1 000 ha.
- Jezioro Międzybrodzkie utworzono poprzez spiętrzenie Soły zaporą betonową w 34+600 km jej biegu. Jest drugim co do wielkości zbiornikiem w kaskadzie, o powierzchni 367 ha. Podstawową jego funkcją jest współpraca z elektrownią szczytowo-pompową *Porąbka-Żar* oraz zbiornikiem retencyjnym zlokalizowanym na szczycie góry Żar.

Oba zbiorniki pełnią także ważną funkcję rekreacyjną i turystyczną – stanowią zaplecze dla sportów wodnych i wypoczynku. Na ich brzegach funkcjonują ośrodki turystyczne, miejsca biwakowe oraz infrastruktura rekreacyjna⁸.

⁸ Program ochrony środowiska dla gminy Czernichów na lata 2023-2027

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne monitoring wód powierzchniowych ma na celu pozyskanie danych o stanie wód w dorzeczach, niezbędnych do planowania w gospodarowaniu wodami oraz do oceny realizacji celów środowiskowych. W myśl Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) badania te prowadzone są w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW).

Rysunek 3. Korelacja wód z terenami zurbanizowanymi.

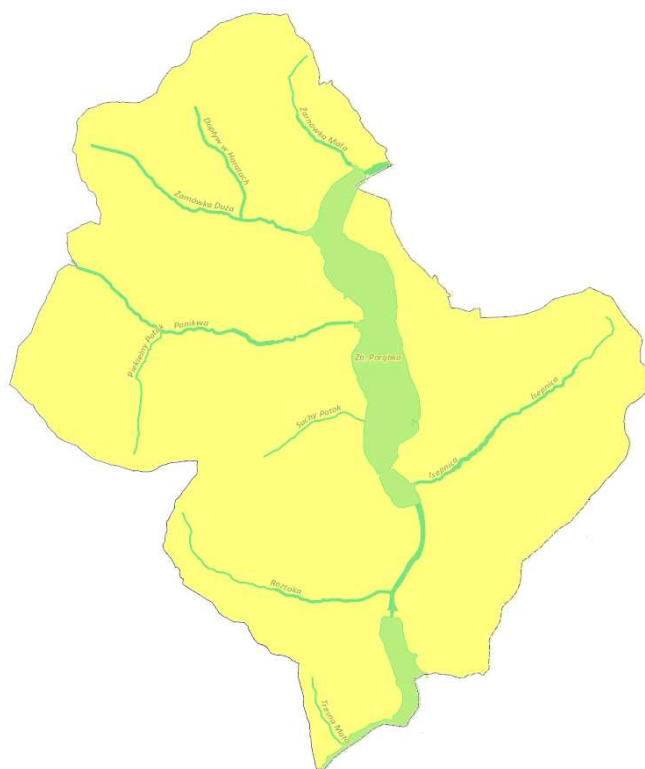
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Hydroportalu oraz Pracowni Archimedes

Program monitoringu wód powierzchniowych opracowuje się na okres 6 lat; obecnie obowiązuje cykl 2022–2027. Program ten ma charakter wstępny i podlega corocznej aktualizacji.

Podstawową jednostką gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Oceny stanu wód, wykonywane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, opierają się na wynikach pomiarów prowadzonych w sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Sieć ta na terenie województwa śląskiego, została wyznaczona na podstawie wykazów wód opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) oraz zaleceń i wskazówek Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

- PLRW2000021329553 – Kaskada Soły (od zbiornika Tresna do zbiornika Czaniec),
- PLRW20001221329349 – Ponikwa.

W odróżnieniu od powodzi (która zwykle ma dynamiczny przebieg i jest skutkiem nasilonych opadów), w przypadku suszy trudno jest zdefiniować jej początek i koniec. Ponadto jest ona rezultatem nakładania się wielu różnych czynników – często wzajemnie na siebie oddziałujących. Dlatego też rozpoznanie zjawiska suszy, w tym interpretacja danych, wymaga licznych analiz hydrologicznych, meteorologicznych i geologicznych.

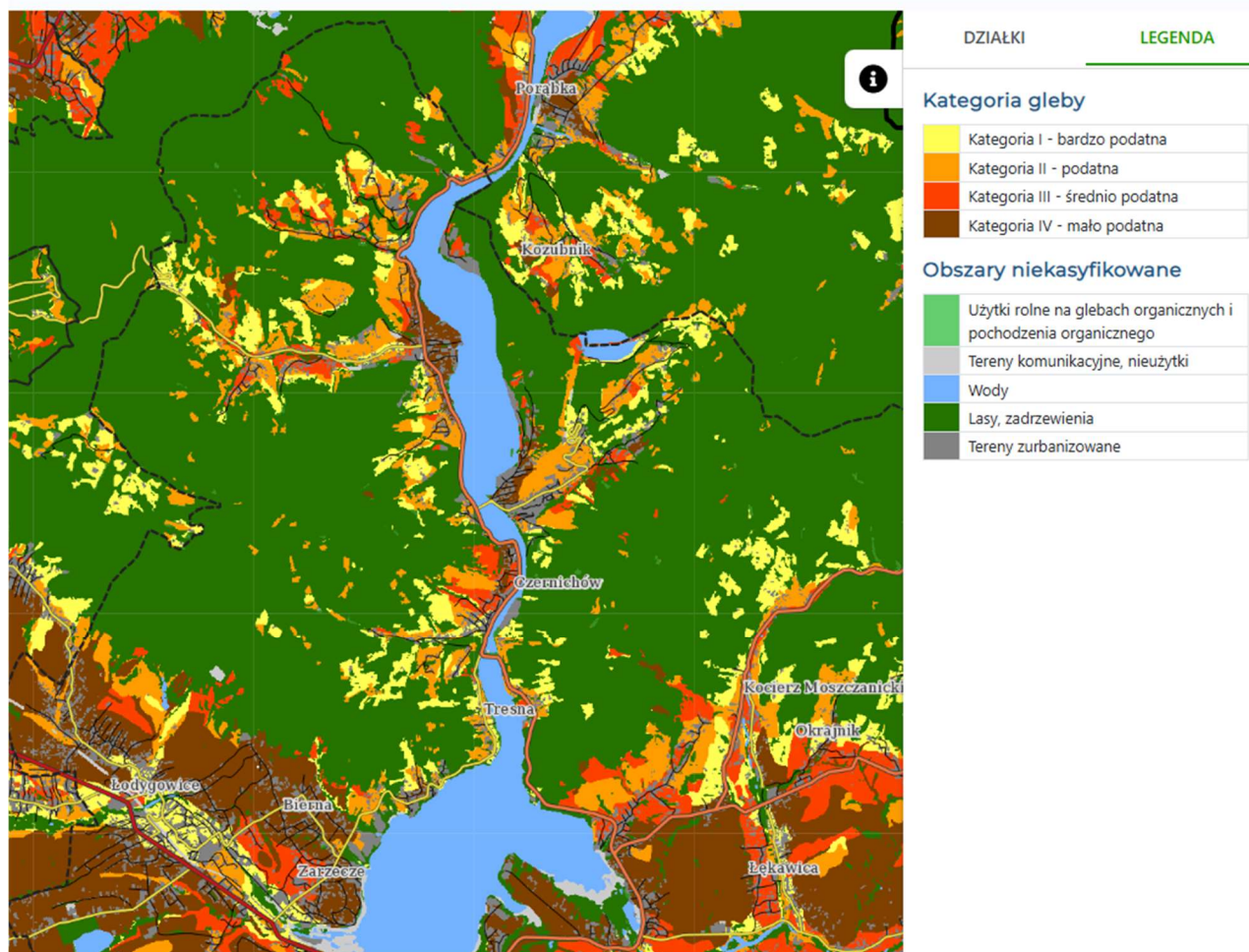
Oceny dokonuje się po charakterystyce przebiegu, w ujęciu czasu występowania oraz w zasięgu przestrzennym. Wyróżniamy cztery typy suszy:

- 20

- o susza rolnicza – pojawia się, gdy z powodu braku odpowiedniej wilgotności gleby dostępnej dla roślin;
- o susza hydrologiczna – tzw. niżówka hydrologiczna, przejawiająca się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach;
- o susza hydrogeologiczna – to długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych.

Zgodnie z danymi dostępnymi na Hydroportalu całość gminy Czernichów posiada umiarkowane łączne zagrożenie suszą. Taka sama sytuacja dotyczy zagrożenia suszą hydrogeologiczną. Zagrożenie suszą hydrologiczną jest na terenie większości gminy umiarkowane, jedynie na zachodnim fragmencie jest silne. Zagrożenie suszą rolniczą jest słabe, a suszą atmosferyczną silne.

Największa podatność gleb na suszę występuje głównie na terenach przeznaczonych pod wykorzystanie rolne.

Rysunek 5. Podatność gleb na suszę.

Źródło: zywieckie.e-mapa.net

W założenia POG uwzględniono tereny zagrożone powodzią i podtopieniami, m.in. poprzez nietworzenie nowych stref cmentarzy na tych obszarach, czy nowych terenów zabudowy.

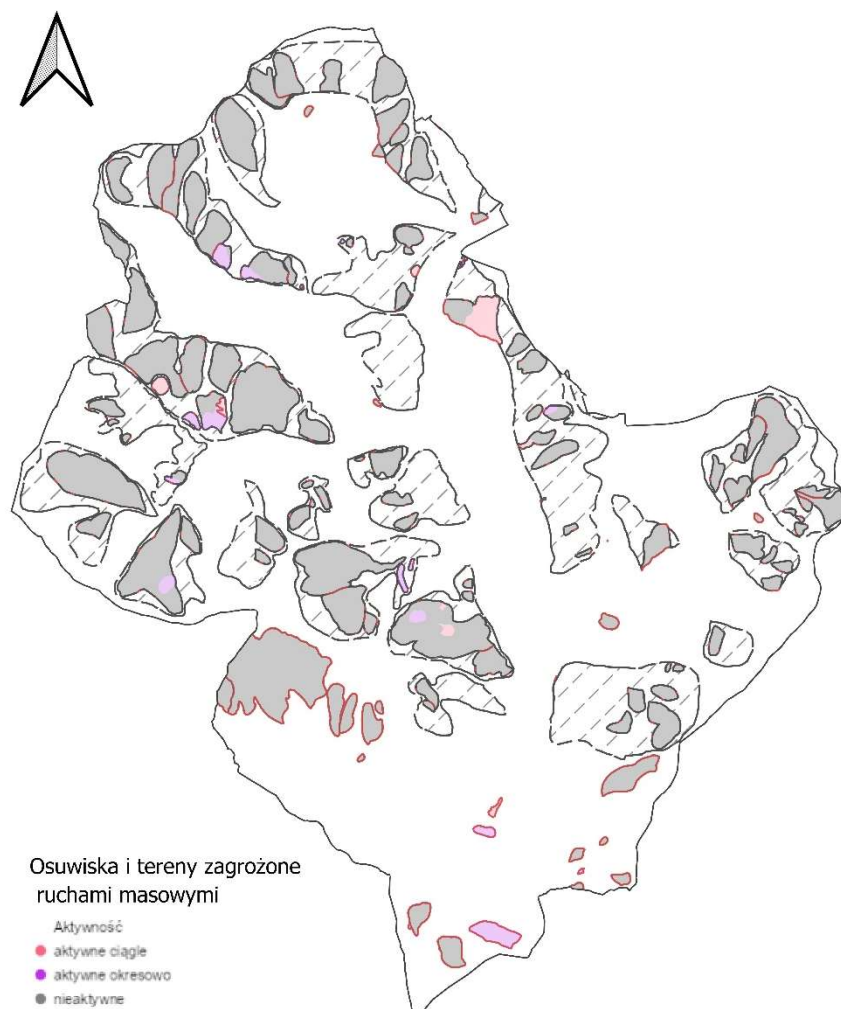
Warunki glebowe i osuwiska

Na terenie powiatu żywieckiego dominują gleby wietrzeniowe fliszowe brunatne, a w dolinach występują płytkie mady, charakteryzujące się dużą zawartością materiałów szkieletowych. Gleby brunatne pochodzące z fliszu mają skład ciężkich i średnich glin, a czasem iłów. Pokrywa glebowa składa się głównie z górskich gleb brunatno-ziemnych, choć miejscowo występują także gleby bielcowe. Są one płytkie, gliniaste, słabo przepuszczalne, często kamieniste, ubogie w składniki odżywcze i kwaśne, co utrudnia ich uprawę. Ze względu na wysoką kwasowość, ich przydatność rolnicza jest ograniczona, ponieważ kwaśny odczyn utrudnia pobieranie składników pokarmowych, a zwiększa dostępność metali ciężkich.

W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku realizowany jest projekt System Ostry Przeciwośuwiskowej (SOPO). Jego celem jest identyfikacja i dokumentacja wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki prac prezentowane są na mapach topograficznych w skali 1:10 000 i stanowią istotne narzędzie w ocenie ryzyka osuwiskowego. Umożliwiają one ograniczenie szkód i strat związanych z rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie zabudowy mieszkaniowej i drogowej na obszarach aktywnych lub okresowo aktywnych ruchów masowych. Dla terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wymagane jest sporządzanie szczegółowych dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Zgodnie z art. 110a ustawy Prawo ochrony środowiska, starosta zobowiązany jest do prowadzenia obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz rejestru obejmującego te obszary. Rejestr tworzony jest w oparciu o bazę danych SOPO – Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te zjawiska. W 2020 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy przekazał „Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000 – powiat żywiecki, woj. śląskie”.

Obecnie powiat żywiecki prowadzi rejestr osuwisk obejmujący wszystkie gminy wchodzące w jego skład. Dokument ten jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Żywcu. Według danych bazy SOPO oraz wspomnianej mapy, na terenie gminy Czernichów zarejestrowano 131 osuwisk oraz 26 terenów zagrożonych ruchami masowymi.

Rysunek 6. Mapa zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Czernichów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

Obszary aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk powinny być co do zasady wyłączone z planowanej zabudowy. W związku z tym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy wprowadzono zapisy ograniczające możliwość zagospodarowania terenów osuwiskowych oraz predysponowanych do ich powstawania.

Wyniki zawarte w raporcie z monitoringu osuwiska Międzybrodzie B. Łaski z 2021 roku potwierdzają jego stałą aktywność. Pomiary powierzchniowe wskazują na aktualne ruchy koluwiów w dolnej części osuwiska (GNSS) oraz w jego zachodnim fragmencie (NSL). Z kolei dane z pomiarów wgłębnych (inklinometrycznych) świadczą o nieznacznym uspokojeniu dynamiki ruchu, szczególnie w głębszych strefach. Mimo to w górnej części osuwiska nadal obserwuje się kilkumilimetrowe przemieszczenia na głębokościach 26 i 39 m. Należy podkreślić, że automatyczne urządzenia ostrzegawcze zlokalizowane w środkowej części osuwiska w 2021 roku nie zarejestrowały przekroczeń progów alarmowych⁹.

⁹ Program ochrony środowiska dla gminy Czernichów na lata 2023-2027

Klimat akustyczny

Jednym z kluczowych czynników kształtujących klimat akustyczny na terenie gminy jest hałas komunikacyjny, w szczególności hałas drogowy, rozumiany jako emisja dźwięku pochodząca od środków transportu. Hałas drogowy ma charakter liniowy, ciągły i obejmuje swoim oddziaływaniem coraz większe obszary. Z przeprowadzonych analiz wynika, że największą uciążliwość generują pojazdy samochodowe – zarówno osobowe, jak i ciężarowe oraz motocykle. Systematyczny wzrost liczby pojazdów na drogach w ostatnich latach powoduje zwiększenie emisji hałasu.

Przez teren gminy Czernichów nie przebiega żadna droga krajowa. Główne źródła hałasu drogowego to:

- droga wojewódzka – 9,85 km,
- drogi powiatowe – 14,89 km,
- drogi gminne – 76,69 km.

Na drogach wojewódzkich, powiatowych oraz na obiektach mostowych prowadzony jest coroczny monitoring stanu technicznego, stanowiący podstawę do planowania remontów i modernizacji. Najbardziej zdegradowane odcinki są sukcesywnie odnawiane w miarę dostępnych środków finansowych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach oraz Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu. Dodatkowo podejmowane są działania w zakresie modernizacji dróg gminnych oraz wprowadzania zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ograniczających możliwość lokalizacji nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych.

Na stan akustyczny gminy wpływa przede wszystkim układ komunikacyjny, natężenie i zatłoczenie ruchu, nakładanie się ruchu tranzytowego i lokalnego, a także lokalizacja zabudowy mieszkaniowej w pobliżu dróg. Szczególnie w sezonie letnim obciążenie sieci drogowej na terenie gminy Czernichów należy uznać za wysokie.

W 2021 roku Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, realizując obowiązki wynikające z art. 175 i 177 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.), przeprowadził okresowe pomiary poziomu hałasu w ramach Strategicznej Mapy Hałasu dróg wojewódzkich województwa śląskiego o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów. Badaniami objęto m.in. odcinek drogi wojewódzkiej nr 948 w granicach administracyjnych Gminy Czernichów.

Na podstawie „Sprawozdania z pomiarów hałasu drogowego S-2021-020-17 (Powiat Żywiecki)” ustalono, że w gminie Czernichów funkcjonował jeden punkt pomiarowy – w miejscowości Czernichów przy ul. Żywieckiej 75, na odcinku Międzybrodzie Bialskie (ul. Bielska) – Czernichów, o długości 4,818 km, w rejonie zabudowy jednorodzinnej. Wyniki wykazały:

- równoważny poziom dźwięku z tłem akustycznym LAeq0T: 62,9 dB w dzień oraz 55,2 dB w nocy,
- równoważny poziom tła akustycznego LAeqTła: 41,1 dB w dzień oraz 32,2 dB w nocy.

Określono także równoważne poziomy hałasu:

- LAeqD: 62,8 dB w porze dnia – wynik przekraczający dopuszczalny poziom (61 dB),
- LAeqN: 55,2 dB w porze nocnej – wynik mieszczący się w dopuszczalnym poziomie (56 dB).

Na terenie gminy Czernichów nie występuje hałas kolejowy, gdyż nie przebiegają przez nią linie kolejowe. Hałas lotniczy również nie stanowi problemu – najbliższe lotnisko sportowe znajduje się w Bielsku-Białej (ok. 23 km), natomiast najbliższe porty lotnicze to Katowice–Pyrzowice (ok. 85 km) oraz Kraków–Balice (ok. 87 km od Żywca)¹⁰.

Skutecznym i naturalnym zabezpieczeniem przed nadmiernym rozprzestrzenianiem się hałasu jest roślinność. Stosowanie żywopłotów na granicach obiektów przemysłowych czy wzdłuż ciągów komunikacyjnych może pozwolić na znaczne obniżenie dyskomfortu ludzi przebywających w ich sąsiedztwie.

Zasoby przyrodnicze

Na terenie Gminy Czernichów spośród form ochrony przyrody występują Park Krajobrazowy Beskidu Małego oraz Obszar Natura 2000 Beskid Mały.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego o powierzchni 25 770,00 [ha] (dodatkowo powierzchnia otuliny wynosi 22 758,00 [ha]) został utworzony 11.07.1998 r. Na terenie Parku krajobrazowego obowiązuje Plan Ochrony uchwalony Uchwałą nr XVII/229/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla parku Krajobrazowego Beskidu Małego – część położona w województwie małopolskim uwzględniającego zakres planu dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023¹¹.

W celu zapewnienia warunków dla właściwych form ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno-naukowych, turystycznych i rekreacyjnych, na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie następujących ogólnych zasad i kierunków działania:

- 1.Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.
- 2.Ochrona środowiska i krajobrazu przed:
 - zakłóceniami stosunków wodnych,
 - degradacją gleb i szaty roślinnej,

¹⁰ Program ochrony środowiska dla gminy Czernichów na lata 2023-2027

¹¹crfop.gdos.gov.pl

- zanieczyszczeniami powietrza,
- zakłóceniami harmonii w krajobrazie.

3.Czynna ochrona środowiska poprzez:

- likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska,
- prawidłową politykę przestrzenną,
- utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

4.Prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację celów wymienionych w § 1 rozporządzenia.

Na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego występują skrajnie zagrożone gatunki ichtiofauny, tj. węgorz europejski oraz piekielnica europejska, które ujęte zostały na Czerwonej Liście Zwierząt jako gatunek wysokiego ryzyka¹².

Całość gminy Czernichów pokryta jest Parkiem Krajobrazowym. Otulina obejmuje głównie tereny zurbanizowane i zasiedlone przez człowieka wraz z wodami.

Na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego i jego otuliny obowiązuje stosowanie zasad określonych w Rozporządzeniu nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz Rozporządzenia nr 23/98 zmieniającego Rozporządzenie w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Zgodnie z ww. Rozporządzeniem do czasu uzgodnienia Planów Ochrony Parków, wprowadza się obowiązek zasięgnięcia opinii Dyrektora Parku w sprawie zamierzeń inwestycyjnych na terenie Parku i otuliny, z wyłączeniem inwestycji mieszkalnych i inwentarskich na obszarach przeznaczonych pod budownictwo¹³.

Region geograficzny Beskidu Małego wchodzi w skład Ostoi beskidzkiej tj. jednej z Ostoi o randze międzynarodowej. Występują na jej terenie:

- Gatunki zagrożone w Europie (17 gatunków mchów i 4 gatunków wątrobowców),
- Gatunki zagrożone w Polsce (26 gatunków mchów, 8 gatunków wątrobowców oraz 2 gatunki glewików),
- 3 gatunki podlegające ochronie ścisłej,
- 36 gatunków podlegających ochronie częściowej.

¹²zpkwm.pl

¹³ Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach

*Rysunek 7. Zasięg Parku Krajobrazowego (bez otuliny) na tle stref planistycznych POG.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ i Pracowni Archimedes*

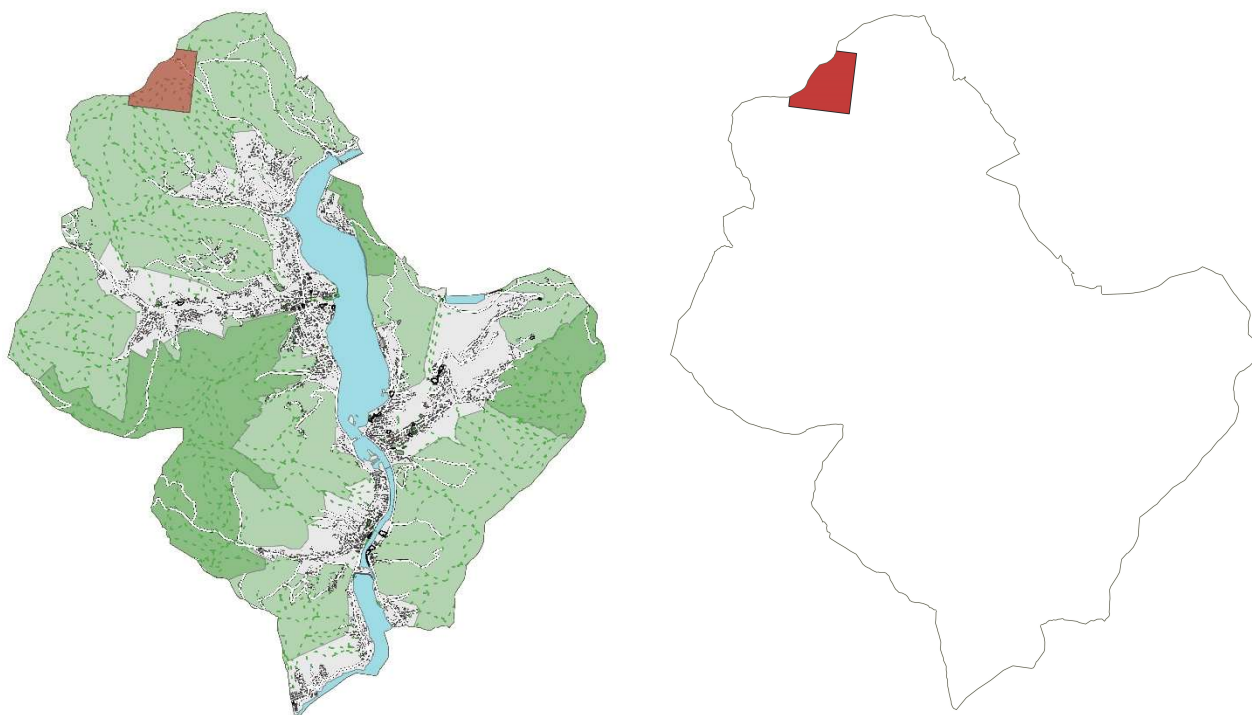
Położona w województwie śląskim część Beskidu Małego, objęta jest prawie w całości ochroną w postaci Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Prócz tego w obręb ostoi musi być włączony fragment doliny Soły i przedgórze Beskidu Małego (z miejscowościami Czaniec i Kobiernice) od północy i wschodu zamknięte granicą województwa śląskiego, zaś od zachodu – granicą miasta Bielsko-Biała. Na terenie tym stwierdzono 12 gatunków nietoperzy (w tym 11 na terenie parku krajobrazowego). Wśród nich najcenniejsze są 4 gatunki z Polskiej czerwonej księgi zwierząt (podkowiec mały, nocek orzęsiony, borowiaczek i mroczek pożłocisty) oraz 3 gatunki z Dyrektywy Siedliskowej (podkowiec mały, nocek duży i nocek orzęsiony).

Szczególnie cenna jest jedna z dwóch w kraju kolonii rozrodczych nocka orzęsionego – na strychu przedszkola w Czańcu (wraz z kolonią podkowca małego). Najcenniejszym zimowiskiem nietoperzy jest

kompleks jaskiń Czarnych Działów, którym należałoby zapewnić większą ochronę, min. likwidując szlak turystyczny prowadzący do nich od zielonego szlaku. Beskid Mały jest potencjalną ostoją dużych drapieżników; na jego obszarze mogłaby żyć jedna wataha wilków i 3-4 rysie. Występuje tu również szereg cennych drobnych i średnich ssaków naziemnych: popielica, wiewiórka, borsuk oraz (w dolinie Soły koło Kobiernic) rzęsosek rzeczek, rzęsosek mniejszy i badylarka¹⁴.

Stanowiska i siedliska

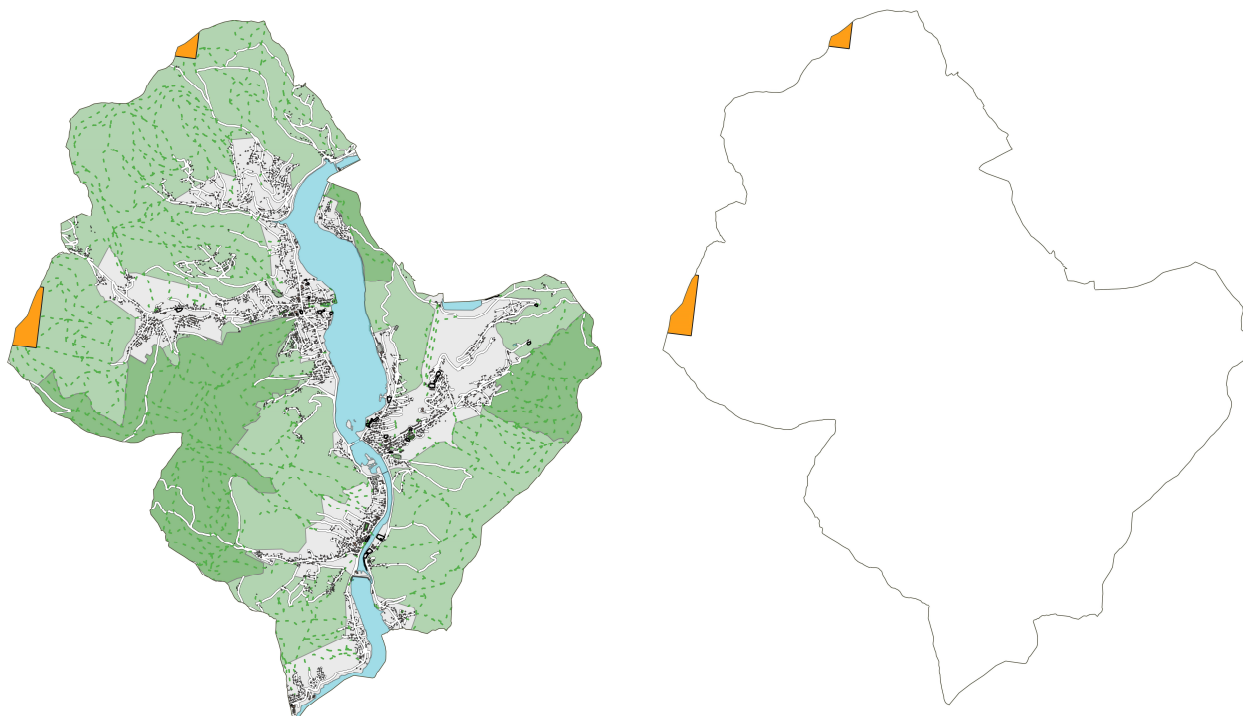
Zgodnie z danymi GDOŚ na terenie gminy zidentyfikowano obszary stanowisk i siedlisk ptaków i płazów, oraz siedliska o znaczeniu europejskim.

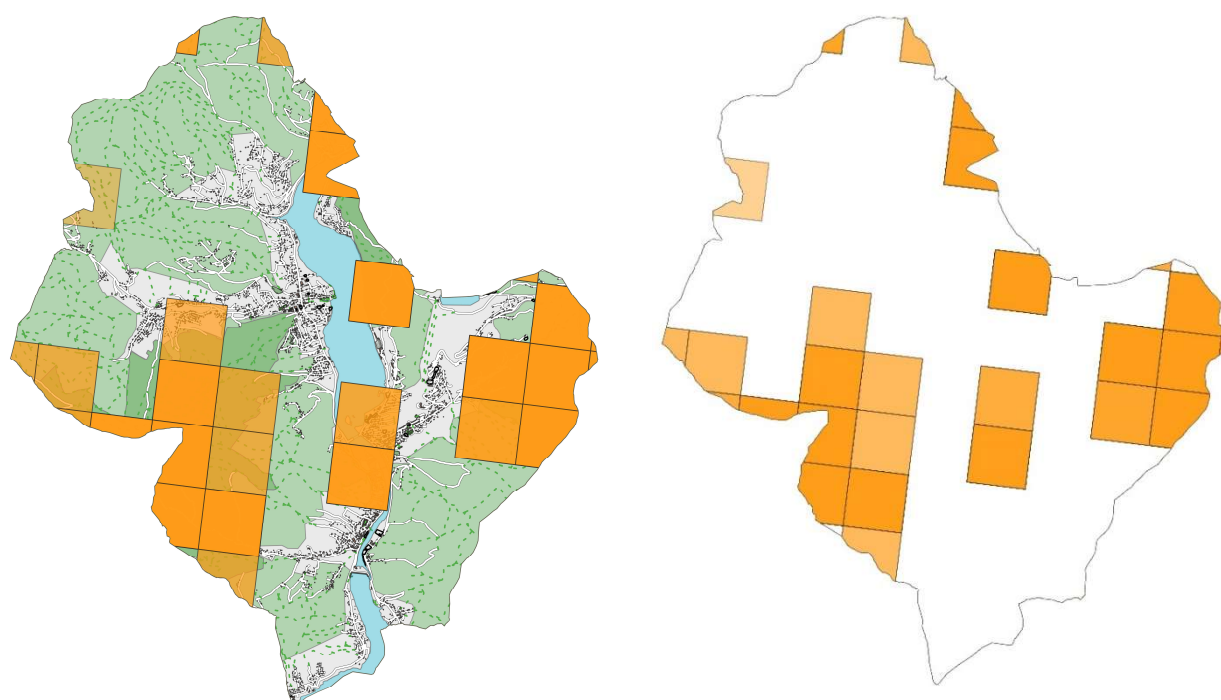
*Rysunek 8. Stanowiska i siedliska ptaków.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ*

Siedliska koncentrują się w głównej mierze wokół terenów zielonych, zalesionych i nieurbanizowanych. Ponadto, część z siedlisk o znaczeniu europejskim występuje wzdłuż zbiorników wodnych.

¹⁴ Opracowanie ekofizjograficzne dla Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 9. Siedliska i stanowiska pływów.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOS

Rysunek 10. Siedliska o znaczeniu europejskim.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOS

Stanowisko to miejsce występowania osobnika/osobników danego gatunku, a zatem powierzchnia terenu lub obszar, gdzie można ich spotkać¹⁵. Ze względu na różny areal zajmowany przez stanowiska, przyjmuje się określone, umowne wartości graniczne¹⁶. Dla GDOŚ jest to 1 km².

Obszary Natura 2000¹⁷

Beskid Mały to specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 7 186,16 ha, który został wyznaczony w ramach Dyrektywy siedliskowej przez KE w dniu 13.02.2009 r., a w Polsce w dniu 28.05.2022 r. Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Mały (PLH240023) (Dz. U. z 2022 r. poz. 1016).

Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Stwierdzono tu występowanie 15 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z czego 10 uznano za przedmioty ochrony tego obszaru. Za najistotniejsze siedliska w obszarze należy uznać kwaśne i żyzne buczyny górskie, które tworzą największy i najlepiej wykształcony kompleks tego typu w Karpatach. Siedliska nieleśne porastają stosunkowo niewielki obszar, najliczniej reprezentowane są górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie. W obszarze stwierdzono też występowanie łącznie 12 gatunków zwierząt i roślin z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (10 jako przedmiot ochrony). Na podkreślenie zasługuje tu znaczenie obszaru jako ostoi dużych ssaków drapieżnych: wilka, rysia i niedźwiedzia.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w dniu 20 grudnia 2022 r. ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. W jego ramach wyznaczono cele działań ochronnych, które przedstawia poniższa tabela.

¹⁵ ekologia.pl

¹⁶ *Kartografia geobotaniczna*; J. B. Faliński, 1990 r.

¹⁷ crfop.gdos.gov.pl/

Tabela 1. Cele działań ochronnych wyznaczonych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 3 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (> 6 gatunków) na 2 stanowiskach oraz U1 (4-6 gatunków) na 3 stanowiskach.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak gatunków inwazyjnych) na 3 stanowiskach oraz U1 (pokrycie gat. inwazyjnych do 10% powierzchni siedliska) na 1 stanowisku
	Bogactwo gatunkowe	Utrzymanie oceny na poziomie FV(>25 gatunków /25m ²) na 1 stanowisku oraz U1 (10-25 gatunków /25m ²) na 4 stanowiskach.
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Poprawa oceny wskaźnika rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych z U2 na U1, to jest zmniejszenie pokrycia tych gatunków do przedziału 20-30% na co najmniej 4 stanowiskach
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie FV (pokrycie warstwy B<10-25 na 4 stanowiskach oraz U1 (10)25-(40)50% (w zależności od tego, jakie to gatunki) na 1 stanowisku
	Eutrofizacja	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak oznak, ew. przyczyną wzrostu żyzności siedliska jest wyłącznie naturalna sukcesja, a pokrycie gatunków nitrofilnych nieznaczące) na 5 stanowiskach.
6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) nie sformułowano celów działań ochronnych. Badania terenowe, prowadzone na potrzeby opracowania PZO w zakresie rozpoznania półnaturalnych siedlisk przyrodniczych (Matuszek-Nejfeld M., Nejfeld P. 2016), nie potwierdziły występowania fitocenoz reprezentujących siedlisko przyrodnicze 6510 w aktualnych granicach obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Występujące obszary reglowe łąki mietliczowo-mietliczowe (<i>Gladiolo-Agrostietumcapillaris</i> , kiedyś zaliczane były do siedliska przyrodniczego - 6510 (co było podstawą do wprowadzenia w SDF jako przedmiot ochrony).	
6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygonum Trisetion</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 70 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (> 5 gatunków) na 2 stanowiskach oraz U1 (3-5 gatunków) na 4 stanowiskach.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak lub pojedyncze osobniki gatunków o niskim stopniu inwazyjności) na 7 stanowiskach.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny na poziomie FV (współpanują gatunki typowo łąkowe i płaty siedliska bogate gatunkowo) na 5 stanowiskach oraz U1 (stan pośredni pomiędzy FV i U2, tj. wśród dominantów obecne są gatunki ekspansywne lub ekologicznie obce dla siedliska i siedlisko skrajnie ubogie w gatunki) na 2 stanowiskach.
	Rodzime gatunki ekspansywnych roślin zielnych	Poprawa oceny wskaźnika z U2 na U1 to jest zmniejszenie pokrycia tych gatunków do poziomu <10% na 2 stanowiskach
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Poprawa oceny wskaźnika z U2 na U1 (łączne pokrycie 1–5%) na 2 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Zachowanie strefy ekotonowej	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak ekotonu lub brak w ekotonie gatunków ekspansywnych) na co najmniej 4 stanowiskach
	Martwa materia organiczna	Martwa materia organiczna Utrzymanie oceny wskaźnika FV (<2 cm) na 3 stanowiskach oraz U1 (2-5 cm) na 4 stanowiskach z taką oceną
7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni 1,01 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny na poziomie U1 (4-8 gatunków charakterystycznych lub pokrycie 20-50% na co najmniej 3 stanowiskach.
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	Utrzymanie oceny FV (80-100%) na wszystkich (5) stanowiskach.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie oceny FV (dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska lub brak dominanta lecz przeważają gatunki charakterystyczne) na 1 stanowisku z taką oceną.
	Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie oceny FV (całkowite pokrycie mchów – ponad 50%; mchy brunatne zajmują ponad 70% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gat. mchów) na 1 stanowisku z taką oceną.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny na poziomie FV (brak gat. inwazyjnych) na wszystkich (5) stanowiskach.
	Rodzime gatunki ekspansywnych roślin zielnych	Poprawa oceny wskaźnika ekspansywne gatunki roślin zielnych z U2 na U1 (udział mniejszy niż 5%) na co najmniej 3 stanowiskach.
	Zakres pH	Zakres pH Utrzymanie oceny wskaźnika FV (powyżej 7) oraz U1 (6-7), na wszystkich stanowiskach z taką oceną.
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Poprawa wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew z U1 na FV (występowanie pojedynczych krzewów i podrostów lub ich brak) na 2 stanowiskach.
	Stopień uwodnienia	Utrzymanie oceny wskaźnika stopień uwodnienia FV (poziom wody mierzony w piezometrze 2-10 cm powyżej lub 0-10 cm poniżej powierzchni torfowiska), na 4 stanowiskach, za wyjątkiem możliwych spadków poziomów wód związanych z procesami naturalnymi.
	Pozyskanie torfu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak pozyskania torfu) na wszystkich (5) stanowiskach.
	Melioracje odwadniające	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak sieci rowów i kanałów odwadniających) oraz U1 (sieć rowów melioracyjnych w niewielkim stopniu oddziałuje na warunki wodne torfowiska) na 2 stanowiskach z taką oceną.
8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Adnrosacionvandelii</i>	Ogólny cel ochrony	Rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych.
	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie obecnej powierzchni jaskiń (FV) - wielkość jaskiń nie ulegnie zmniejszeniu w porównaniu ze stanem podstawowym.
	Stopień zabezpieczenia obiektu przed penetracją ludzką	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (schronienie jest zabezpieczone lub częstość penetracji jest bardzo niska) na 3 stanowiskach oraz U1 (dostęp ludzi do wnętrza jaskini jest utrudniony, presja jest niewielka), na 2 stanowiskach z taką oceną
	Efekty antropopresji i zanieczyszczenie siedliska	Poprawa wskaźnika z U2 na U1 (obiekt pozbawiony materii antropologicznej oraz brak istotnych śladów ingerencji człowieka) w 2 obiektach jaskiniowych: Wietrzna Dziura w Magurce i Jaskinia Komonieckiego.
	Obecność bezkręgowej fauny naściennej w partiach przyotworowych jaskini	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak zmian w tym zakresie w stosunku do stanu wyjściowego) na wszystkich (5) stanowiskach.
9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska (FV) na powierzchni co najmniej 2100 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie wskaźnika FV (typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego) na 7 stanowiskach oraz U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona, zubożała z udziałem gatunków synantropijnych lub nitrofilnych poniżej 5% pokrycia) na 7 stanowiskach.
	Skład drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (drzewostan jedno- lub wielogatunkowy z dominującym udziałem buka, bez gatunków obcych ekologicznie i/lub geograficznie) na 13 stanowiskach z taką oceną oraz utrzymanie wskaźnika U1 (drzewostan o zaburzonych stosunkach ilościowych jednak z udziałem gatunków mogących występować w siedlisku) na 1 stanowisku
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków obcych o charakterze inwazyjnym) na wszystkich stanowiskach (14).
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie), na co najmniej 5 stanowiskach.
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (zróżnicowana; drzewostan różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarcie, zawsze z grupami i kępami starych drzew) na 4 stanowiskach oraz U1 (jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcie) na 10 stanowiskach z taką oceną.
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (>10% udział drzew starszych niż 100 lat), co najmniej na 3 stanowiskach
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (obecne, wypełniające dogodne do odnowienia miejsca, w szczególności naturalne luki i prześwietlenia, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu) na 11 stanowiskach oraz U1 (obecne, lecz mało intensywne, słabo reagujące na luki i prześwietlenia, lub na działania gospodarcze mające spowodować odnowienie) na 3 stanowiskach z taką oceną.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika FV (gatunki obce w drzewostanie <5% udziału powierzchniowego tj. najwyżej miejscami lub pojedynczo i nie odnawiające się) na 11 stanowiskach.
	Martwe drewno (łączone zasoby)	Poprawa wskaźnika martwe drewno (łączone zasoby) z U2 na U1 (10-20 m ³ /ha) na wszystkich (11) stanowiskach z oceną U2.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Martwe drewno wielkowymiarowe	Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 8 stanowiskach z oceną U2.
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie wskaźnika FV (brak zniekształceń) na 8 stanowiskach oraz poprawa z U1 i U2 na FV (brak zniekształceń) na 6 stanowiskach z takimi ocenami.
	Mikrosiedliska leśne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa wskaźnika mikrosiedliska leśne z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 10 stanowiskach z oceną U2.
9130 żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati Fagenion</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska (FV) na powierzchni co najmniej 1600 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie oceny wskaźnika charakterystyczna kombinacja florystyczna co najmniej U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona, w stosunku do typowej kombinacji wykształcającej się lokalnie w naturalnych buczynach, budowana wprawdzie w większości przez gatunki typowe dla buczyn, lecz z wyraźnie zaznaczoną obecnością gatunków obcych ekologicznie; także skład uproszczony, kadłubowy, nawet przy braku gatunków ekologicznie obcych) na 12 stanowiskach.
	Skład drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (gatunki obce ekologicznie buczynom stanowią <15% drzewostanu – co najwyżej 1). Drzewostan zdominowany (>50%) przez gatunki buczynowe) na 12 stanowiskach z taką oceną.
	Ekspansywne gatunki rodzime	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie) na co najmniej 4 stanowiskach
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (zróżnicowana; drzewostan różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarcu, zawsze z grupami i kępami starych drzew) na 3 stanowiskach oraz U1 (jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcu) na 8 stanowiskach z taką oceną
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (>10% udział drzew starszych niż 100 lat) na 3 stanowiskach.
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (obecne, wypełniające dogodne do odnowienia miejsca, w szczególności naturalne luki i prześwietlenia, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu) na 9 stanowiskach oraz U1 (obecne, lecz mało intensywne, słabo reagujące na luki i prześwietlenia, lub na działania gospodarcze mające spowodować odnowienie) na 3 stanowiskach
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika FV (gatunki obce w drzewostanie)
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków obcych o charakterze inwazyjnym) na 9 stanowiskach z taką oceną.
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m3 /ha) na 7 stanowiskach.
	Martwe drewno wielkowymiarowe	Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 8 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Mikrosiedliska leśne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa wskaźnika mikrosiedliska leśne z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 11 stanowiskach.
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie wskaźnika FV na 7 stanowiskach oraz poprawa z U1 na FV (brak zniekształceń) na 5 stanowiskach.
9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 1,15 ha powierzchni siedliska, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie wskaźnika U1 (kombinacja florystyczna zniekształcona stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie) na 1 występującym w obszarze stanowisku.
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie wskaźnika FV (brak gatunków inwazyjnych) na 1 stanowisku.
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	Poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) z U2 na U1 (10-20 m3 /ha) na 1 stanowisku.
	Martwe wielkowymiarowe drewno	Poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe z U2 na U1 (3-5 szt./ha) na 1 stanowisku
	Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Poprawa wskaźnika mikrosiedliska z U2 na U1 (10-20 szt./ha) na 1 stanowisku.
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie wskaźnika FV (struktura zróżnicowana, >50% powierzchni pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia) na 1 stanowisku.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika FV (udział gat. Obcych <1% i nie odnawiające się) na 1 stanowisku.
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika FV (obfite, w lukach i prześwietleniach, brak pod okapem drzewostanu, ślady zgryzania nieliczne) na 1 stanowisku.
	Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Poprawa wskaźnika z U1 na FV (brak przekształceń), na 1 stanowisku.
9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilioplathyphyllis</i> <i>Acerionpseudoplatani</i>)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska 2,45 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (>5 gatunków charakterystycznych dla warunków lokalnych, w tym min. 2 w drzewostanie) na 2 stanowiskach oraz U1 (2-5 gatunków charakterystycznych) na 3 stanowiskach z taką oceną.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak) na 4 stanowiskach oraz U1 (pojedyncze osobniki, 1-2 gatunków) na 1 stanowisku.

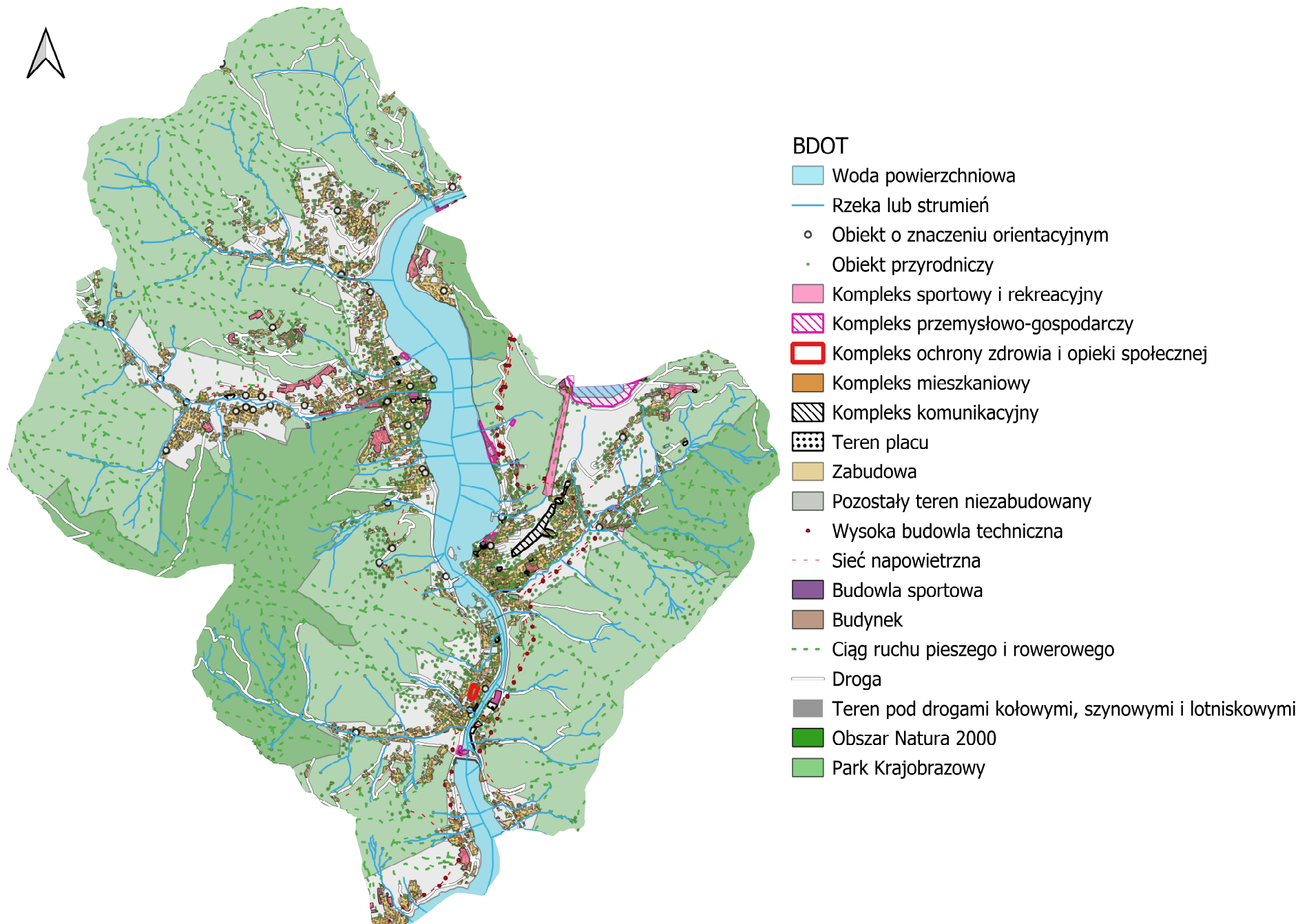
Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (możliwe występowanie gatunków: przytulia wonna <i>Galium odoratum</i> , szczyr trwały <i>Mercurialis perennis</i> , gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i>); sporadyczny udział gatunków porębowych i inwazyjnych na 3 stanowiskach oraz U1 (ponad 30% powierzchni runa zajęte przez gatunki porębowe (jeżyna <i>Rubus</i> sp., trzcinnik <i>Calamagrostis</i> sp. i inne) na 2 stanowiskach.
	Gatunki ziołoroślne i nitrofilne	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (pożądany stały udział gatunków takich jak czosnaczek pospolity <i>Alliaria petiolata</i> , bodziszek cuchnący <i>Geranium robertianum</i> , pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> , kuklik pospolity <i>Geum urbanum</i> .) na 3 stanowiskach oraz U1 (gatunki nitrofilne pojedynczo) na 2 stanowiskach.
	Struktura drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (drzewostan zróżnicowany pod względem wysokości i pierśnicy drzew) na 5 stanowiskach.
	Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (występują wszystkie warstwy roślinności; warstwa mchów może być bardzo uboga) na 3 stanowiskach.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak gatunków obcych) oraz U1 (1 gatunek obcy ekologicznie, pojedyncze drzewa) na 5 stanowiskach.
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźników FV (obecne odnowienie różnowiekowe, min. 3 gatunki) na 2 stanowiskach oraz U1 (obecne odnowienie jedno- lub różnowiekowe, nie więcej niż 2 gatunki) na 1 stanowisku.
	Przekształcenia związane z użytkowaniem	Poprawa wskaźnika z U1 na FV (brak przekształceń związanych z użytkowaniem) na 3 stanowiskach oraz utrzymanie wskaźnika FV na 2 stanowiskach.
9410 górskie bory świerkowe (<i>Piceionabetis</i> część - zbiorowiska górskie)	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan siedliska rozumiany poprzez poprawę lub utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie w obszarze siedliska, na powierzchni co najmniej 100 ha, z uwzględnieniem naturalnych procesów
	Typowe gatunki roślin	Utrzymanie oceny wskaźnika typowe gatunki roślin nie mniej niż U1 (wśród gatunków o ilościowości 2 i więcej, występuje jeden gatunek, który nie jest typowy dla tego siedliska przyrodniczego) na 5 stanowiskach.
	Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak gatunków obcych) na 5 stanowiskach.
	Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	Utrzymanie oceny wskaźnika nie mniej niż U1 (udział podwyższony, lecz nie bardzo ekspansywne) na 5 stanowiskach.
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak gatunków obcych) na 5 stanowiskach.
	Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (brak innych zniekształceń) na 4 stanowiskach.
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie oceny wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) FV (>20 m ³ /ha) na 3 stanowiskach oraz U1 (10-20 m ³ /ha) na 2 stanowiskach z taką oceną.
	Martwe wielkowymiarowe drewno	Utrzymanie oceny wskaźnika martwe drewno (wielkowymiarowe) FV (> 5szt./ha) na 2 stanowiskach oraz U1 (3-5 szt./ha) na 3 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (występuje obficie, reagujące na luki i prześwietlenia) na 4 stanowiskach oraz U1 (pokrycie odnowienia niewielkie) na 1 stanowisku.
	Obecność kornika - posusz czynny	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 - pojedyncze drzewa na 5 stanowiskach.
1381 widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan ochrony gatunku rozumiany poprzez utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników.
	Powierzchnia darni	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika powierzchnia darni – FV (>1m ²).
	Liczba darni	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika liczba darni FV (>10, o pow. co najmniej 0,01 m ²).
	Typ rozmieszczenia	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (skupiskowy, duże skupiska).
	Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (brak oznak zniszczenia).
	Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (duża, kilkunastokrotnie przewyższająca zajęte siedlisko).
	Powierzchnia zajętego siedliska	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (> 0,5 ha).
	Ocienienie	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (75-100%).
	Gatunki ekspansywne	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika gatunki ekspansywne FV (<40%).
	Gatunki obce inwazyjne	Utrzymanie na stanowisku obecnej oceny wskaźnika FV (brak).
1352 wilk <i>Canis lupus</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie U1 (1,5-2,5 osobników/100 km ²).
	Liczba watah	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika liczba watah U1 (0,3 - 0,5 watahy/100 km ²).
	Lesistość	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika lesistość FV (> 40%).
	Fragmentacja siedliska	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika fragmentacja siedliska FV (
	Dostępność bazy pokarmowej	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika dostępność bazy pokarmowej FV (>100 kg/km ²).
	Zagęszczenie dróg	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie dróg FV
	Stopień izolacji siedlisk	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika stopień izolacji siedlisk U1 (słabe, przerywane połączenia z innymi obszarami zasiedlonymi przez populację wilka).
1361 ryś <i>Lynx lynx</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie w obszarze aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie U1 (1-2 osobników/100 km ²).
	Lesistość	Utrzymanie w obszarze aktualnej oceny wskaźnika lesistość FV (> 40%).

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Fragmentacja siedliska	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika fragmentacja siedliska FV
	Zagęszczenie dróg	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie dróg FV
	Stopień izolacji siedlisk	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika stopień izolacji siedlisk U1 (słabe, przerywane połączenia z innymi obszarami zasiedlonymi przez populacje rysia).
1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika zagęszczenie populacji (aktywność gatunku) U1 (0,6-1,9 stwierdzeń/10 km).
	Baza pokarmowa	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika baza pokarmowa FV (0,50-0,80), z uwzględnieniem biomasy ryb, zróżnicowania gatunkowego ichtiofauny, miejsc rozrodu płazów oraz naturalności koryta rzeki
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Utrzymanie aktualnej oceny wskaźnika udział siedliska kluczowego dla gatunku U1 (0,50-0,65).
1323 nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.
	Powierzchnia i zasobność pokarmowa kompleksu leśnego	Utrzymanie oceny wskaźnika FV (suma jednostek równowartych 1 ha lasów liściastych lub 38 ha lasów iglastych i mieszanych osiąga wartości powyżej 1 100).
	Powierzchnia i struktura starodrzewów	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (suma jednostek równowartych 1 ha lasów liściastych lub 5 ha lasów iglastych i mieszanych w wieku powyżej 80 osiąga wartości w zakresie 40-1 000).
	Liczba drzew obumierających i martwych	Poprawa wskaźnika liczba drzew obumierających i martwych na U1 (w przedziale 1-3 szt./1 600 m ²).
	Grubość drzew zapewniających potencjalne kryjówkiienne	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (mediana w przedziale 40-60 cm).
	Zwarcie podszytu liściastego	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (mediana 30-50%)
	Zwarcie okapu w drzewostanie	Utrzymanie oceny wskaźnika U1 (20-60%).
1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> 1321 nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan ochrony nietoperzy: podkowca małego, nocka orzęsionego i nocka dużego w obszarze. Za referencyjny stan ochrony nietoperzy w obszarze, należy uznać obecny stan ochrony (U2), który w obecnych granicach obszaru Beskid Mały PLH240023 nie może ulec poprawie z powodu braku odpowiednich schronień zimowych oraz kolonii rozrodczych.
1193 kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Ogólny cel ochrony	Celem ochrony jest referencyjny stan ochrony gatunku rozumiany poprzez utrzymanie stanu poszczególnych wskaźników
	Liczba wszystkich zbiorników	Poprawa wskaźnika liczba wszystkich zbiorników na FV (liczba wszystkich zbiorników nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego monitoringu).

Przedmiot ochrony	Cel ogólny, parametry, wskaźniki	Cel działań ochronnych
	Liczba zbiorników stałych	Utrzymanie wskaźnika liczba zbiorników stałych FV (nie zmniejszy się w stosunku do poprzedniego cyklu monitoringu).
	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	Utrzymanie liczby zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku (wartość nie mniejsza niż wartość referencyjna tj. 2 zbiorniki).
	Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	Utrzymanie liczby zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku (wartość nie mniejsza niż wartość referencyjna tj. 3 zbiorniki).
2001 traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i>	Ogólny cel ochrony	Uzupełnienie wiedzy w zakresie występowania gatunku w obszarze.

źródło: Załącznik nr 4 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 20 grudnia 2022 r.

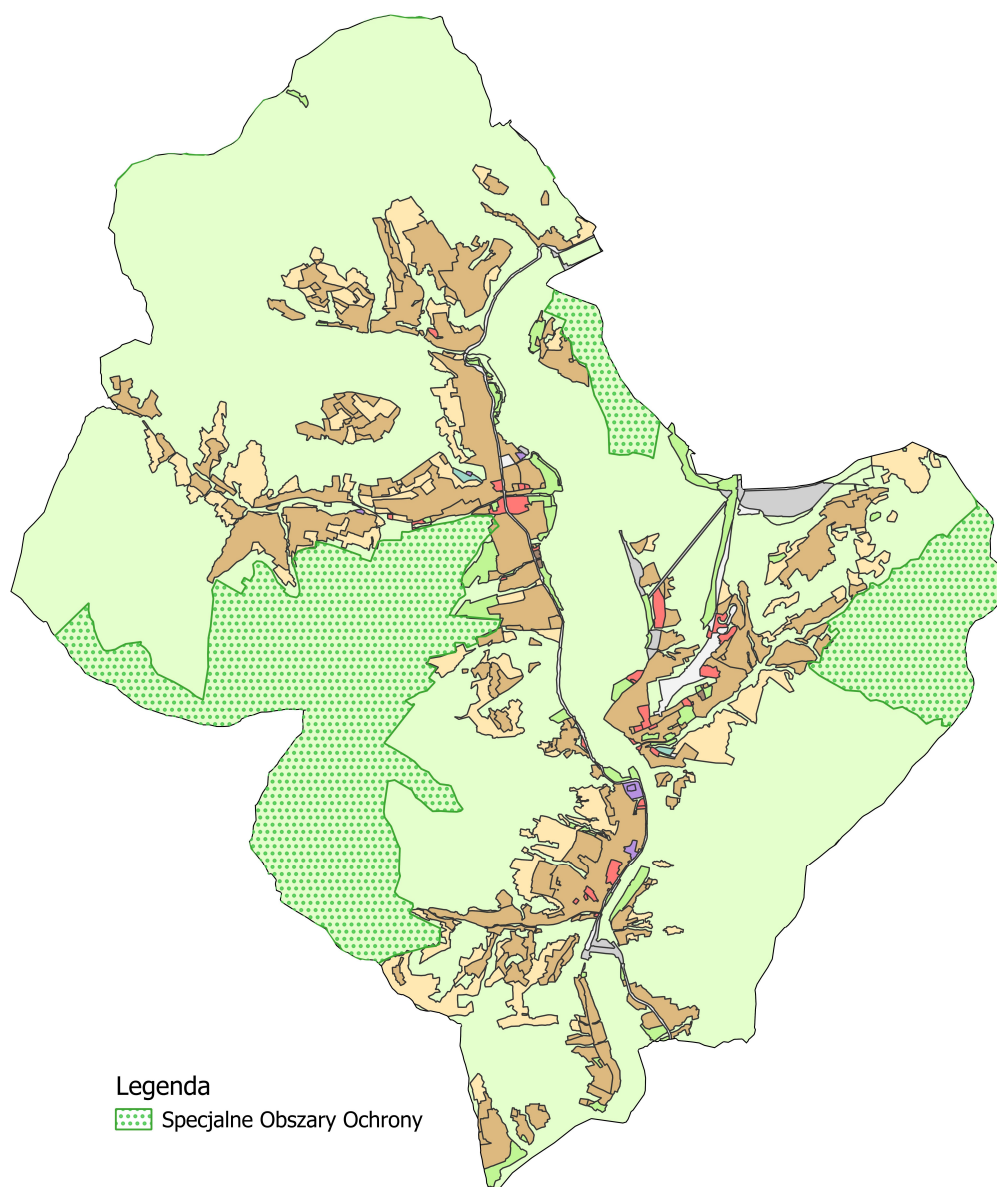

Rysunek 11. Zestawienie istniejącej zabudowy z terenami chronionymi prawnie.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Na obszarze Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 stwierdzono występowanie następujących gatunków objętych art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG:

1. 1193 Kumak górski *Bombina variegata* – populacja osiadła,
2. 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* – populacja osiadła,
3. 1352 Wilk szary *Canis lupus* – populacja osiadła, od 5 do 6 osobników,
4. 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride* – populacja osiadła,
5. 1355 Wydra europejska *Lutra lutra* – populacja osiadła, od 1 do 4 osobników,
6. 1361 Ryś euroazjatycki *Lynx lynx* – populacja osiadła, od 4 do 5 osobników,
7. 1323 Nocek Beschsteina *Myotis bechsteinii* – populacja osiadła,
8. 1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus* – populacja osiadła,
9. 1324 Nocek duży *Myotis myotis* – populacja zimująca,
10. 1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros* – populacja osiadła,
11. 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni* – populacja osiadła,
12. 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos* – populacja przelotna, 1 osobnik¹⁸.

¹⁸ Natura 2000 – Standardowy formularz danych – PLH240023 Beskid Mały

Rysunek 12. Rozmieszczenie obszaru Natura 2000 na tle stref planistycznych POG.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt określa m.in. zakazy w stosunku do gatunków chronionych, tj.:

§ 6.1. W stosunku do dziko wstępujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1-478 i 480-592 w załączniku nr 1 do Rozporządzenia oraz w lp. 1-210 w załączniku nr 2 do Rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;

- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostroi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do Rozporządzenia wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

3. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (2) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

4. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (3) w załączniku nr 1 do Rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

§ 7. W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1-478, 480-494, 496, 497 i 499-592 w załączniku nr 1 do Rozporządzenia oraz w lp. 1-101 i 104-210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) transportu;
- 3) chowu;
- 4) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 5) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 7) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

§ 8.1. W stosunku do dziko występujących ptaków należących do gatunków, o których mowa w lp. 479 w załączniku nr 1 do Rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj;

- 4) *transportu;*
- 5) *zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;*
- 6) *niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd;*
- 7) *zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków;*
- 8) *umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu był wychowu młodych.*

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w lp. 211 w załączniku nr 2 do Rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) *transportu;*
- 2) *przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;*
- 3) *zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków.*

Zmiany wprowadzane przez POG nie zakłócają postanowień ochrony zasobów przyrodniczych.

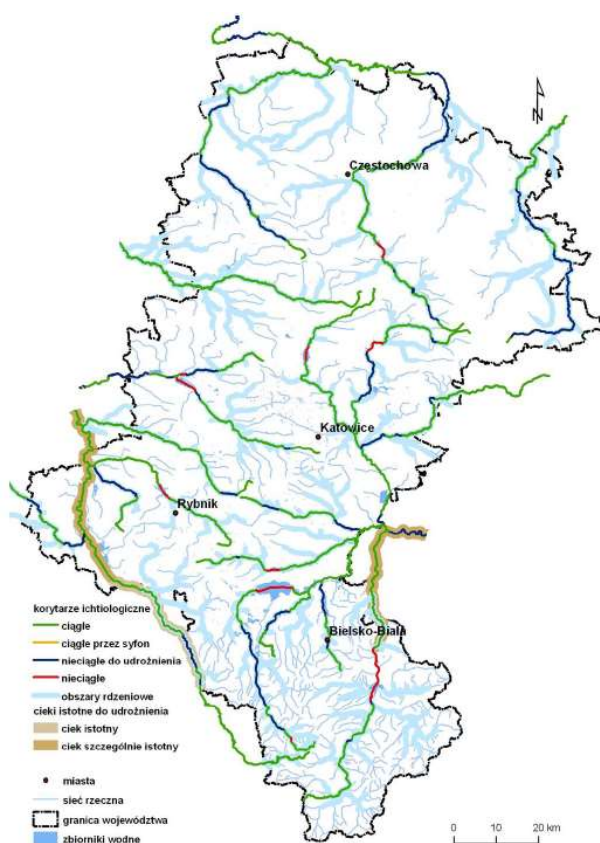
Korytarze ekologiczne¹⁹

Korytarz ekologiczny (migracyjny) to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. W ekologii krajobrazu ujmuje się go najczęściej jako relatywnie wąski pas terenu, który różni się od otaczającego go tła i stanowi łączność pomiędzy podobnymi ekosystemami. Teoria funkcjonowania korytarzy ekologicznych rozwinięta została w oparciu o teorię biogeografii wysp oraz uogólniającą ją teorię metapopulacji. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- 1) Zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwianie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów,
- 2) Zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej,
- 3) Obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

Korytarze ekologiczne dla ichtiofauny zostały wyznaczone w województwie śląskim w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu, że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji.

¹⁹ Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

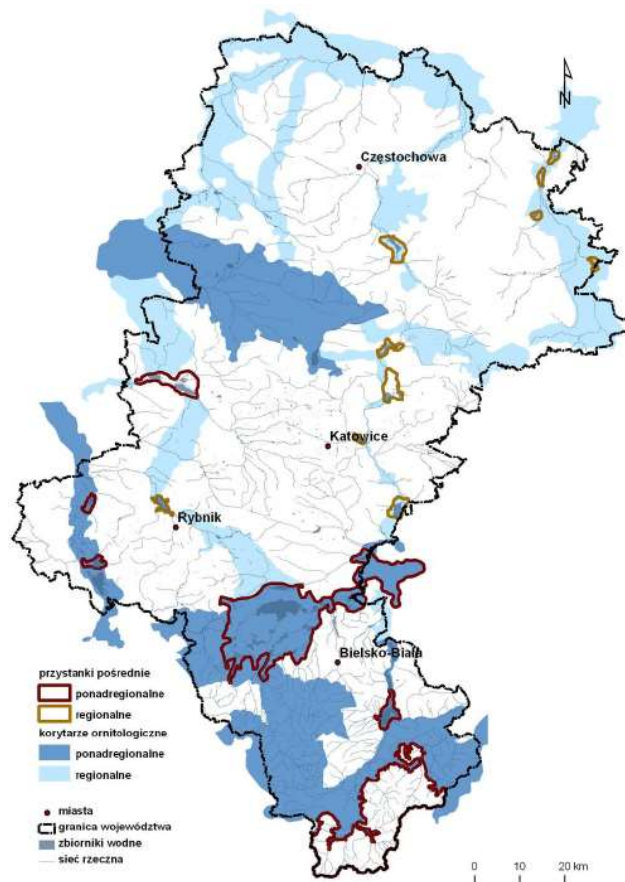

Rysunek 13. Korytarze ichtiologiczne w województwie śląskim

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Obszary węzłowe – ostoje ichtiofauny – zostały wyznaczone w granicach całych zlewni, w których stwierdzono występowanie: gatunków przewodnich (istotnych gospodarczo) dla danej krainy rybnej; gatunków objętych w Polsce ochroną prawną; gatunków, których siedliska są chronione na mocy „dyrektywy siedliskowej” oraz gatunków zagrożonych wg Czerwonej Listy Słodkowodnej Ichtiofauny Polski.

Wyznaczone korytarze ornitologiczne obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. Korytarze ornitologiczne wyznaczono na podstawie obecności i liczebności gatunków wskaźnikowych, wybranych na podstawie ich statusu zagrożenia w Polskiej czerwonej księdze zwierząt.

Rysunek 14. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

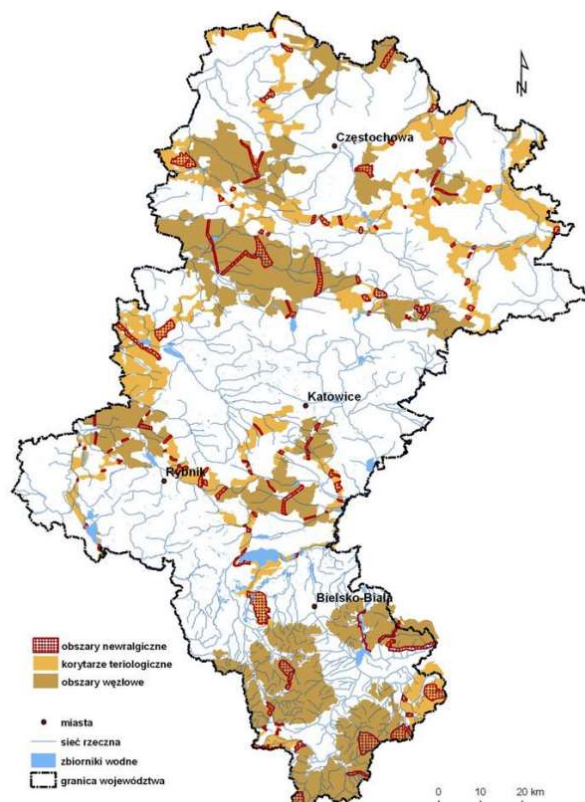
Przystanki pośrednie (ostoje) to ważne miejsca odpoczynku i żerowania ptaków, zwłaszcza w okresie przelotów. Część przystanków nie miała do tej pory oficjalnego statusu ostoj ptaków, natomiast trzy z nich były już wcześniej uznane jako ostoje o randze międzynarodowej IBA (Important Bird Area).

Dzięki wchodzeniu w skład gminy Czernichów brzegu zbiornika wodnego, na terenie omawianego obszaru znajduje się przystanek pośredni ponadregionalny oraz korytarz ornitologiczny ponadregionalny.

Wędrowki płazów mają charakter sezonowy i lokalny: ich migracja koncentruje się w promieniu kilku kilometrów od zbiorników wodnych będących miejscem rozrodu. W związku z tym, potencjalne korytarze ekologiczne dla herpetofauny, w szczególności dla płazów, zlokalizowane są wszędzie tam, gdzie te zwierzęta występują, a więc w zasadzie na obszarze całego województwa, w tym miast Metropolii Górnośląskiej. Trudno jest więc wskazać konkretne miejsca spełniające funkcję korytarzy szczególnie istotnych z punktu widzenia tej grupy zwierząt.

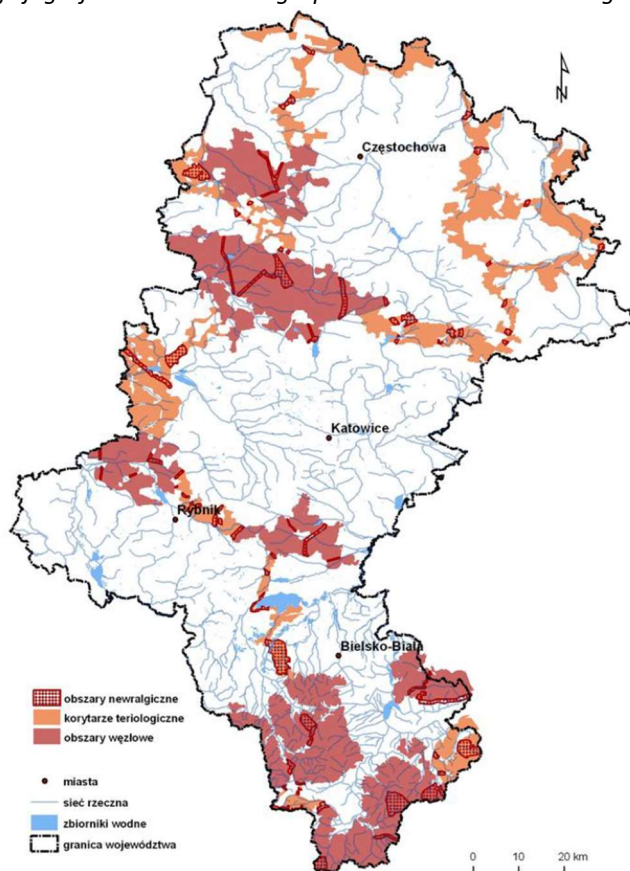
Północna, północna część gminy Czernichów stanowi fragment korytarza ekologicznego dla ssaków kopytnych.

Analizowany teren leży także na skraju obszaru węzłowego korytarza dla ssaków drapieżnych.

Rysunek 15. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.

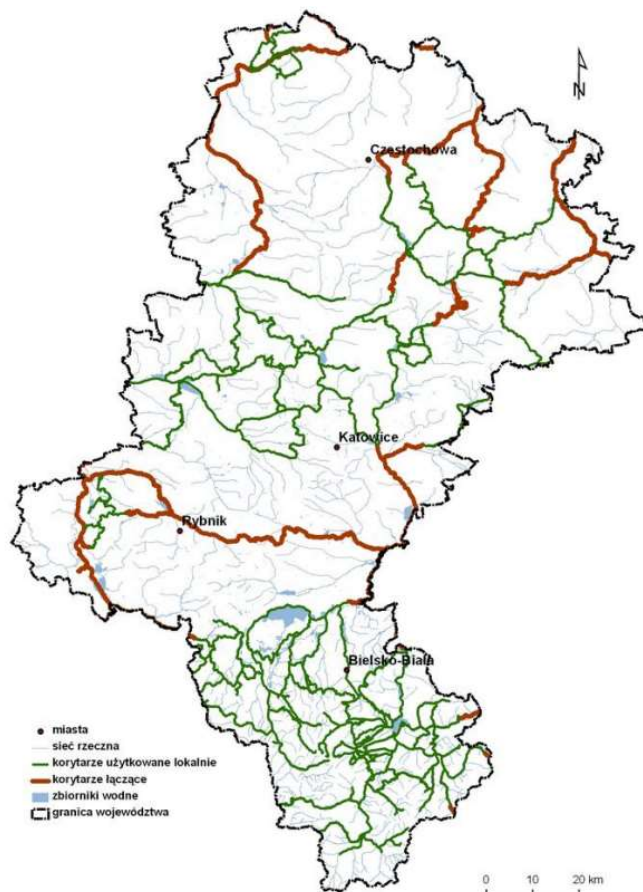
źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 16. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Zgodnie z mapami zawartymi z Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, na terenie gminy Czernichów znajdują się także lokalne korytarze chiropterologiczne, przebiegające wzdłuż zbiornika wodnego oraz cieków wodnych.

Rysunek 17. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Zabytki²⁰

Na terenie gminy znajduje się 61 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, z czego 12 znajduje się na obszarze rewitalizacji, co stanowi niemal 20% wszystkich zabytków gminy. Mimo że wskaźnik liczby zabytków na 100 mieszkańców dla obszaru rewitalizacji (0,94) jest nieco niższy niż średnia dla całej gminy (0,98), wysoka koncentracja obiektów zabytkowych – często w złym stanie technicznym – stanowi wyzwanie dla budżetu gminy i możliwości ich zachowania.

²⁰ Gminny Program Rewitalizacji do roku 2030

Istniejące problemy ochrony środowiska

Wśród słabych stron gminy wykazać można m.in. ograniczoną dostępność transportu publicznego oraz infrastruktury technicznej a także problemy z gospodarką odpadami i niski udział selektywnej zbiórki. W Programie ochrony środowiska dla gminy Czernichów na lata 2023-2027 w słabych stronach wymieniono m.in.:

- Opalanie budynków jednorodzinnych węglem kamiennym,
- Niska świadomość społeczna dotycząca racjonalnego wykorzystania energii i źródeł odnawialnych,
- Rosnąca liczba pojazdów na drogach,
- Zły stan wód powierzchniowych,
- Wpływ zanieczyszczeń spoza terenu gminy na stan wód,
- Niski stopień zwodociągowania gminy,
- Występowanie zagrożenia osuwiskowego,
- Brak PSZOK na terenie gminy,
- Występowanie dzikich wysypisk.

Istotną uciążliwością dla mieszkańców oraz turystów jest ruch drogowy wzmagający się w weekendy, okresy świąteczne i wakacje.

06. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

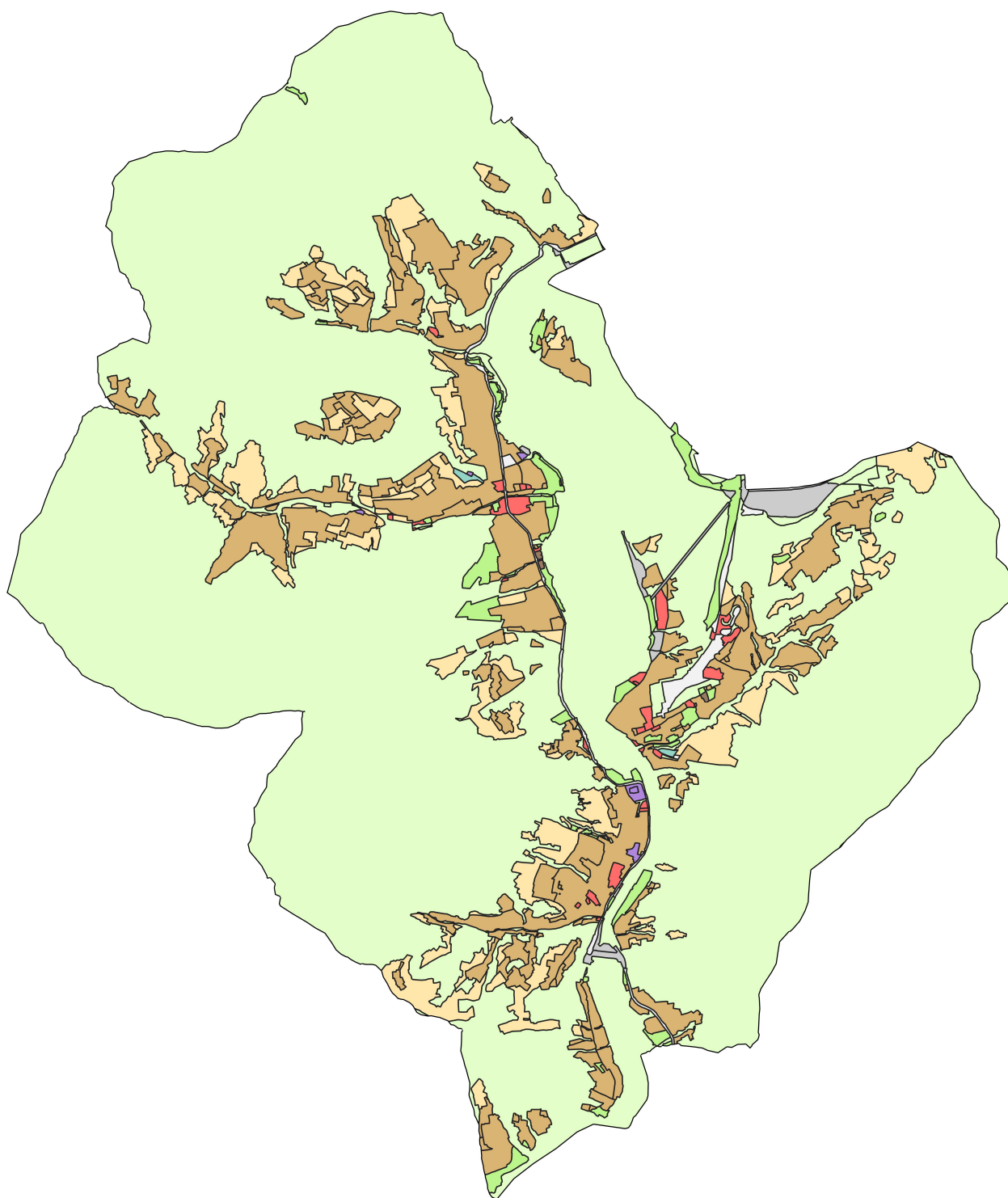
Plan Ogólny Gminy Czernichów w porównaniu z dotychczasowymi MPZP posługuje się odmienną charakterystyką stref planistycznych. W poniższej tabeli przedstawiono ich nazwy oraz profil funkcjonalny.

Tabela 2. Stosowane w POG strefy planistyczne.

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			Podstawowy	Dodatkowy	
1.	SW	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
2.	SJ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
3.	SZ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
4.	SU	Strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
5.	SH	Strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
6.	SP	Strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
7.	SR	Strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
8.	SI	Strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9.	SN	Strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			Podstawowy	Dodatkowy	
10.	SC	Strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
11.	SG	Strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
12.	SO	Strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-
13.	SK	Strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

źródło: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Rysunek 18. Plan Ogólny Gminy Czernichów
źródło: Pracownia Archimedes

Porównując założenia POG do stanu istniejącego, autor dochodzi do wniosku, iż głównym celem POG jest systematyzacja aktualnego sposobu zagospodarowania terenu. W większości przypadków, szczególnie w kwestii stref SJ – są to tereny już zabudowane obiektami mieszkalnymi jednorodzinnymi. Analogiczny przypadek dotyczy strefy otartej SO. Realne zmiany określone w POG zostaną omówione w dalszej części niniejszej Prognozy.

W POG obszar Natura 2000 jest położony jest w następujących strefach:

- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SO - strefa otwarta.

W ramach strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) ustalono tereny zieleni naturalnej czy tereny lasu i wód, co daje możliwość wydzielenia terenów z zakazem zabudowy na etapie miejscowego planu.

Ponadto, w ramach każdej ze stref występujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, istnieje możliwość wydzielenia zieleni naturalnej z zakazem zabudowy. Ta sama sytuacja dotyczy terenów osuwiskowych.

Ustalone funkcje i parametry są kontynuacją obowiązujących planów miejscowych i zapewniają także właściwą ochronę zabytków. Zapisy POG nie wykluczają objęcia szczegółową ochroną obszarów w MPZP, w tym podtrzymania zasad ochrony z obowiązującego planu miejscowego.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji analizowanego Planu Ogólnego Gminy Czernichów polityka przestrzenna omawianego obszaru prowadzona będzie w oparciu o aktualnie obowiązujące dokumenty planistyczne. POG w nieznacznym stopniu zmienia ustalenia obowiązujących MPZP poprzez zmianę funkcji niektórych działek, co zostanie szczegółowo przeanalizowane w dalszej części opracowania. W większości przypadków nie zmieniają się granice stref ani ich przeznaczenie funkcjonalne. Należy mieć na uwadze, iż analizowany POG także wprowadza ograniczenia dla potencjalnych i przyszłych inwestorów w postaci określenia wskaźnikowych i procentowych wartości dot. zabudowy, tj. maksymalna nadziemna intensywność zabudowy [-], maksymalna wysokość zabudowy [m], maksymalny udział powierzchni zabudowy [%], minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]. Brak realizacji POG nie wpłynie na obecny rzeczywisty sposób zagospodarowania działek. Pamiętać trzeba też, iż POG nie jest dokumentem narzucającym realizację poszczególnych inwestycji, lecz określającym ramy rodzaju zagospodarowania terenu.

Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego Gminy Czernichów

Założenia POG mają na celu wprowadzenie efektywnego sposobu zagospodarowania terenu, m.in. poprzez wyznaczenie miejsc pod zabudowę mieszkalną w sąsiedztwie terenów już zabudowanych, czy wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach o wysokich walorach przyrodniczych. Ustalenia POG nie będą bezpośrednio wpływać negatywnie na środowisko w ogóle pojęcia, oraz na pojedyncze jego komponenty.

W Planie Ogólnym Gminy Czernichów wprowadzono następujące strefy planistyczne:

- SJ,
- SZ,
- SU,
- SP,
- SI,
- SK,
- SN,
- SC,
- SO
- SW.

Ludzie

Człowiek silnie reaguje na jakość krajobrazu i otoczenia kulturowego, co przekłada się na zdrowie psychiczne, identyfikację z miejscem oraz jakość życia. Strefy o funkcjach usługowo-mieszkaniowych i przemysłowych wymagają szczególnej uwagi, by nie naruszyć równowagi pomiędzy rozwojem a ochroną tożsamości kulturowej. Ważne jest też zadbanie w przepisach prawa miejscowego o ochronę walorów krajobrazowych, np. poprzez wprowadzenie ograniczeń lub narzuć z zakresu reklam. Wzmacnianie stref zieleni, ochrony krajobrazu i zabytków to inwestycja w społeczny kapitał gminy – zarówno pod względem atrakcyjności turystycznej, jak i dobrostanu mieszkańców.

Realizacja ustaleń POG nie wpłynie negatywnie na zdrowie oraz funkcjonowanie ludzi. Można stwierdzić pozytywne pośrednie oddziaływanie, m.in. poprzez wyznaczenie stref zieleni czy rekreacji, których dostępność przekłada się na poprawę samopoczucia oraz kondycji psychicznej. Pozwolenie na zrównoważony rozwój gminy, choćby przez obiekty usług, nada gminie Czernichów charakter miejsca atrakcyjnego do życia w oczach obecnych oraz potencjalnych mieszkańców.

Rozbudowa stref komunikacji mogłaby oddziaływać negatywnie chwilowo i/lub trwale na wiele komponentów środowiska, m.in. poprzez emisję hałasu i spalin związaną z pracami budowlanymi.

Analizowany POG nie przewiduje rozbudowy terenów przeznaczonych pod drogi.

Podczas tworzenia nowych terenów zabudowy (mieszkaniowej, gospodarczej czy usługowej) może dojść do negatywnego chwilowego oddziaływania na ludzi poprzez emisję hałasu, zapylenia i wibracji generowanych przez maszyny budowlane. Tworzenie jednakże takich stref podnosi atrakcyjność gminy jako miejsca wygodnego do osiedlenia się.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe lub neutralne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Wody

Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej wiąże się z koniecznością odpowiedniego zarządzania wodami opadowymi oraz ściekami komunalnymi. Wprowadzenie tych stref wymaga:

- Budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej, aby zapobiec zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Zastosowania systemów retencji wód opadowych, takich jak zbiorniki retencyjne czy zielone dachy, w celu ograniczenia spływu powierzchniowego i erozji gleb,
- Monitorowania jakości wód w sąsiedztwie nowych inwestycji, aby szybko identyfikować ewentualne źródła zanieczyszczeń.

Ze względu na rozwój stref zabudowy podkreśla się konieczność rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej. Jest to pierwszy krok do zapewnienia dobrego stanu wód, a także gleb. Te natomiast oddziałują na stan fauny, flory, a więc i pośrednio krajobraz i jakość powietrza.

Zapisy POG ułatwiają ochronę wód i gleb m.in. dzięki koncentracji zabudowy.

Obszary zieleni i lasów pełnią kluczową rolę w ochronie zasobów wodnych poprzez:

- Naturalną infiltrację wód opadowych, co wspiera zasilanie wód podziemnych.
- Ograniczenie spływu powierzchniowego, co zmniejsza ryzyko powodzi i erozji.
- Filtrację zanieczyszczeń, co poprawia jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Wprowadzenie stref zieleni sprzyja zrównoważonemu gospodarowaniu wodami i ochronie ekosystemów wodnych.

Utworzenie terenów cmentarnych ma na celu:

- Ochronę wód podziemnych przed potencjalnym zanieczyszczeniem wynikającym z procesów rozkładu.
- Zachowanie odpowiedniej odległości od ujęć wód pitnych i cieków wodnych.
- Monitorowanie jakości wód w sąsiedztwie cmentarzy, aby zapewnić bezpieczeństwo sanitarne.

Cmentarze dzięki wysokiemu udziałowi powierzchni biologicznie czynnej są ważnym miejscem z punktu widzenia budowania retencji wodnej.

Wprowadzenie POG nie będzie bezpośrednio oddziaływać negatywnie zarówno na wody powierzchniowe jak i gruntowe. Ich zasoby zostały w POG zabezpieczone m.in. poprzez ustalenie odpowiednich minimalnych procentowych udziałów powierzchni biologicznie czynnej. Nie przewidziano nowych zabudowań na terenach zalewowych.

Rozbudowa stref komunikacji mogłaby oddziaływać negatywnie chwilowo i/lub trwale na wiele komponentów środowiska, w tym na wody, poprzez uszczelnienie powierzchni gruntu, które uniemożliwiłoby wsiąkanie wód opadowych.

Budowa parkingów może wywierać znaczący wpływ na środowisko wodne, przede wszystkim poprzez zmianę naturalnych warunków obiegu wód opadowych. Zastąpienie powierzchni przepuszczalnych nawierzchnią asfaltową lub betonową może powodować całkowite uszczelnienie gruntu, co ogranicza infiltrację i prowadzi do zwiększonego spływu powierzchniowego. W konsekwencji dochodzić może do przeciążenia kanalizacji deszczowej, wzrostu ryzyka podtopień oraz przyspieszonego odprowadzania wód do cieków, co może zwiększać zagrożenie powodziowe w skali lokalnej. Aby ograniczyć negatywny wpływ parkingów na zasoby wodne, stosuje się szereg rozwiązań technicznych i przyrodniczych, których celem jest zarówno redukcja ilości, jak i poprawa jakości odprowadzanych wód opadowych. Jednym z podstawowych działań jest wykorzystanie nawierzchni przepuszczalnych (kostki ażurowe, płyty trawnikowe, kruszywa stabilizowane), które umożliwiają infiltrację wody do gruntu, zmniejszając spływ powierzchniowy i wspierając naturalną retencję. Uzupełnieniem tego typu rozwiązań są systemy małej retencji, takie jak ogrody deszczowe, rowy infiltracyjne, zbiorniki retencyjne lub skrzynki rozsączające, pozwalające na czasowe magazynowanie i powolne uwalnianie wód opadowych.

Nowe tereny zagrodowe mogą wpływać na środowisko wodne poprzez zwiększenie uszczelnienia gruntu (budynki, podjazdy), co ogranicza naturalną infiltrację i sprzyja spływowi powierzchniowemu. Szczególnie istotne jest ryzyko zanieczyszczenia wód substancjami pochodzenia rolniczego i bytowego – nawozami, gnojowicą, ściekami z nieodpowiednio zabezpieczonych szamb czy detergentami. Mogą

one przenikać do wód gruntowych i powierzchniowych, powodując eutrofizację oraz pogorszenie jakości wody pitnej.

Oddziaływanie na wody można ograniczyć poprzez stosowanie szczelnych i zgodnych z normami systemów gromadzenia oraz oczyszczania ścieków bytowych i gnojowicy (np. przydomowe oczyszczalnie, szczelne zbiorniki). Ważne jest także tworzenie pasów roślinności buforowej wzdłuż cieków wodnych, które zatrzymują biogeny i zanieczyszczenia spływające z pól i podwórzy. Dodatkowo stosowanie nawierzchni przepuszczalnych w obrębie podjazdów i placów gospodarczych wspiera infiltrację, a budowa zbiorników retencyjnych lub ogrodów deszczowych pozwala kontrolować spływ powierzchniowy.

W przypadku wszystkich pól uprawnych konieczne jest stosowanie odpowiednich nawozów i rezygnacja ze szkodliwych/toksycznych preparatów chemicznych, celem ochrony wielu komponentów środowiska, w tym wód.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref z zabudową zagrodową jest tematem ogromnie skomplikowanym. W zależności od sposobu prowadzenia gospodarstwa rolnego, może być one pozytywne (w przypadku upraw ekologicznych i zastosowania błękitnej infrastruktury) jak i negatywne (szkodliwe pestycydy, brak płodozmianu).

Powietrze

Wzrost intensywności zabudowy wiąże się z większym zapotrzebowaniem na ogrzewanie budynków, co – w przypadku nieekologicznych źródeł ciepła – może prowadzić do wzrostu emisji pyłów i benzo(a)pirenu. Nowe budynki powinny być projektowane zgodnie z zasadami efektywności energetycznej oraz z obowiązkiem korzystania z niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych źródeł energii.

Strefy te generują także większy ruch samochodowy, co przekłada się na emisję spalin (NO₂, CO, PM₁₀), przez co ważne jest ich koncentrowanie w miarę możliwości na terenach już zurbanizowanych).

Roślinność działa jak naturalny filtr – pochłania pyły i dwutlenek węgla, wytwarza tlen oraz obniża temperaturę powietrza. Strefy zieleni i lasów sprzyjają poprawie lokalnego mikroklimatu i pełnią funkcję bufora wobec zanieczyszczeń powietrza z sąsiednich terenów.

Nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania POG na powietrze atmosferyczne oraz klimat akustyczny. Koncentracja zabudowy mieszkaniowej pomaga w utrzymaniu obecnego stanu rzeczy. POG przewiduje tworzenie nowych terenów zabudowy (mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej). Można spodziewać się chwilowego negatywnego oddziaływania na analizowane komponenty w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak ustąpi wraz z chwilą zaprzestania prac. Ponadto, uwzględnione tereny zielone stanowić mogą zieleni izolacyjną.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Klimat akustyczny

Zwiększona liczba usług to większy hałas komunikacyjny oraz wzrost emisji hałasu z instalacji (np. klimatyzacji, wentylatorów, agregatów). W planowaniu istotne jest uwzględnienie ekranów akustycznych, pasów zieleni oraz odpowiedniego rozkładu funkcji w przestrzeni, by ograniczać negatywne oddziaływania. W analizowanym POG utworzono nowe stref zabudowy. Można spodziewać się chwilowego negatywnego oddziaływania na klimat akustyczny w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak ustąpi wraz z chwilą zaprzestania prac. Ponadto, uwzględnione tereny zielone stanowić mogą zieleni izolacyjną. Dzięki koncentracji zabudowy nie przewiduje się oddziaływania negatywnego stałego.

Zieleni ma właściwości tłumiące dźwięki – drzewa i krzewy mogą redukować hałas o kilka decybeli. Zwiększenie udziału terenów zielonych wpływa pozytywnie na subiektywne odczucie ciszy i komfortu akustycznego mieszkańców. Analizowany POG utrzymuje istnienie terenów zielonych.

Cmentarze to obszary o wysokiej wrażliwości akustycznej. Ich lokalizacja powinna być chroniona przed nadmiernym hałasem (np. ruchem drogowym). W ich otoczeniu nie należy planować funkcji generujących znaczny hałas (np. usług rozrywkowych, dużych parkingów).

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność:

Rozwój zabudowy skutkuje fragmentacją siedlisk, ograniczając migrację gatunków i zmniejszając powierzchnię terenów zielonych. Wycinka roślinności, zabudowa terenów rolnych i łąk może prowadzić do utraty siedlisk cennych przyrodniczo i zaniku lokalnych populacji zwierząt. Wprowadzanie gatunków ozdobnych (często obcych) w ogrodach może skutkować wypieraniem roślin rodzimych, co mógłby stanowić trwałe negatywne oddziaływanie. W analizowanym POG nie wprowadzono nowych stref mieszkalnych.

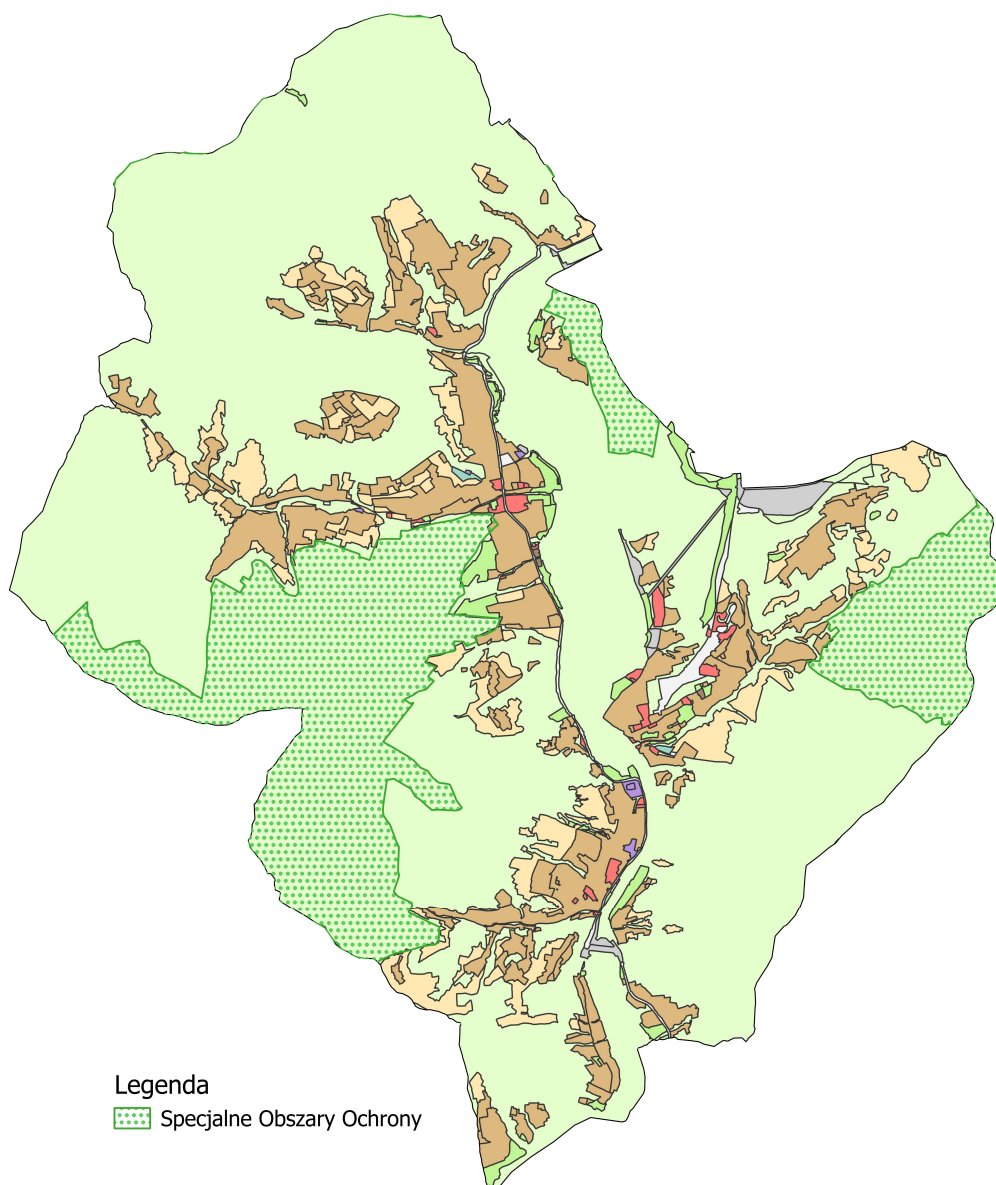
W celu neutralizacji oddziaływania istniejących terenów zurbanizowanych zaleca się zachowanie pasów zieleni i korytarzy ekologicznych w układzie przestrzennym, tworzenie ogrodów przyjaznych przyrodzie (np. łąki kwietne, nasadzenia rodzime), oraz monitorowanie wpływu zabudowy na lokalne populacje ptaków, płazów i drobnych ssaków.

Strefy zieleni i lasów są kluczowe dla ochrony siedlisk i ciągłości ekologicznej – stanowią refugia dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Sugeruje się wprowadzanie działań proekologicznych na terenach zielonych (np. strefy dla owadów, martwe drewno, domki dla jeży) oraz wspieranie zadrzewień śródpolnych i miedz jako mikrobiotopów.

Strefy cmentarzy to często zaskakująco bogate przyrodniczo enklawy, jeśli zachowane są stare drzewa i naturalna roślinność. Mogą one być miejscem bytowania ptaków, drobnych ssaków i owadów zapylających, o ile są utrzymywane w sposób mało ingerujący (np. rzadkie koszenie). Wprowadzanie tych stref będzie nieść pozytywnie lub neutralnie oddziaływanie.

Zaleca się minimalizację ingerencji w otoczenie przyrodnicze cmentarzy i zachowanie starodrzewu. Analizowany POG nie przewiduje tworzenia nowych stref cmentarzy. Utrzymano istniejące cmentarze w niezmienionych granicach.

Rozwój infrastruktury wiąże się z przecinaniem siedlisk, zanieczyszczeniem świetlnym i hałasem – bardzo niekorzystnym zwłaszcza dla ptaków, płazów i ssaków nocnych. Nawierzchnie utwardzone ograniczają dostępność mikrosiedlisk, a ruch drogowy powoduje śmiertelność wśród zwierząt (np. jeży, żab). W POG nie przewidziano tworzenia nowych obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę na terenie obszaru Natura 2000. Sugeruje się stosowanie nasadzeń rodzimych wzdłuż istniejących obiektów infrastruktury oraz komunikacji.

Rysunek 19. Rozmieszczenie obszaru Natura 2000 na tle stref planistycznych POG.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Na podstawie mapy przedstawiającej korelację położenia obszaru Natura 2000 ze strefami planistycznymi POG zauważa się, iż tereny objęte tą formą ochrony przyrody znajdują się w zdecydowanej większości w zasięgu strefy otwartej SO.

Ustalenia POG nie wprowadzą istotnych zmian w stosunku do stanu obecnego na obszarze gminy Czernichów w odniesieniu do fauny i flory, w związku z czym nie będzie miał on negatywnego wpływu na te komponenty środowiska. Ponadto, POG zabezpiecza miejsca bytowania oraz żerowania zwierząt m.in. poprzez ustalenie minimalnej procentowej powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczenie terenów wolnych od zabudowy i niepowiększanie terenów już zurbanizowanych. Pozwoli to na praktycznie całkowite wyeliminowanie ryzyka rozdrobnienia i odcięcia szlaków migracyjnych zwierząt, roślin i grzybów.

Dodatkowo, siedliska zwierząt znajdują się w granicach stref otwartych, na których nie przewiduje się żadnych zmian. W związku z powyższym, nie przewiduje się także oddziaływania negatywnego na chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Krajobraz

Intensywna urbanizacja może prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego, szczególnie w krajobrazie wiejskim. Wzrost gęstości zabudowy, dominacja współczesnych form architektonicznych, niestosowanie lokalnych materiałów może zakłócać tradycyjny charakter kulturowy gminy Czernichów. Analizowany POG wprowadza nowe strefy zabudowy, co może potencjalnie zaburzać krajobraz. Dlatego istotne są ograniczenia zapisane już w POG m.in. odnośnie wysokości zabudowy. MPZP może narzucać szczegółowo wygląd nowobudowanych obiektów, tak by nie zostały zakłócone walory estetyczne gminy. Ponadto, sugeruje się rozważenie tzw. „uchwały krajobrazowej”, która ograniczyłaby znacznie umiejscawianie reklam wielkoformatowych w miejscach o istotnych walorach krajobrazowych.

Cmentarze, zwłaszcza starsze, są integralnym elementem krajobrazu kulturowego, pełniąc rolę miejsca pamięci i refleksji.

Strefy zieleni i lasów pełnią funkcję estetyczną, kompozycyjną i buforową – stanowią integralną część tożsamości krajobrazowej gminy. Lasy oraz otwarte tereny zielone utrzymują widokową ciągłość krajobrazu, szczególnie w dolinach potoków i w obrzeżach urbanizacji.

Żadna ze zmian wprowadzanych w POG nie będzie miała domyślnie stałego negatywnego wpływu na krajobraz. Stosując zasady zrównoważonego rozwoju, może wystąpić chwilowe zaburzenie walorów estetycznych krajobrazu podczas prowadzenia prac budowlanych, lecz ustąpi ono wraz z zaprzestaniem robót.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Zabytki

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki. Należy mieć na uwadze, iż sklasyfikowane zabytki podlegają dodatkowej ochronie określone w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2024.1292). Cmentarze mogą zawierać nagrobki o wartości artystycznej lub historycznej, przez co może stanowić świadectwo historii lokalnej.

Niekontrolowane tworzenie nowych terenów mieszkalnych, infrastruktury lub komunikacji, mogłoby poprzez emisję wibracji czy pyłu doprowadzić do niszczenia zabytków. Analizowany POG nie wprowadza jednak nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną, infrastrukturalną, usługową czy komunikacyjną na działkach zabudowanych obiektami zabytkowymi.

Żadna ze zmian wprowadzanych w POG nie będzie miała stałego negatywnego wpływu na zabytki. Może wystąpić chwilowe zaburzenie walorów estetycznych otoczenia podczas prowadzenia prac budowlanych, lecz ustąpi ono wraz z zaprzestaniem robót.

Oddziaływanie stref zabudowy: neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: neutralne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe (pośrednie)

Formy ochrony przyrody

Ze względu na całkowite pokrycie gminy Parkiem Krajobrazowym lub jego otuliną, w przypadku każdej ze zmian będzie mieć miejsce oddziaływanie na obszary chronione. Natomiast, żadna zmiana sposobu zagospodarowania terenu nie będzie występować na obszarze Natura 2000, w związku z czym nie uwzględniono ewentualnego wpływu m.in. na cele działań ochronnych.

Ustalenia POG nie stoją w sprzeczności z wnioskami wynikającymi z Opracowania ekofizjograficznego dla Gminy Czernichów, będącego w trakcie opracowania.

Wprowadzenie Planów Ogólnych Gmin wynika z chęci kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju, dostarczając ludziom wszystkiego co niezbędne do życia we współczesnych czasach, z jednoczesnym zabezpieczeniem dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego dla przyszłych pokoleń. Biorąc powyższe pod uwagę, oraz brak bezpośredniego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz proponowania zmiany sposobu użytkowania gruntów, nie analizuje się potrzeby proponowania działań alternatywnych do ustaleń analizowanego POG.

Porównując założenia POG do stanu istniejącego, autor dochodzi do wniosku, iż głównym celem POG jest podtrzymanie aktualnego sposobu zagospodarowania terenu.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma charakter ogólny i odnosi się wyłącznie do analizowanych stref planu. Stwierdzenie braku istotnych negatywnych skutków nie uprawnia do dowolnego wykorzystania potencjału budowlanego terenu. Każdy projekt konkretnej inwestycji musi być realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska. W przypadku zamiaru wzniesienia zabudowy czy innego przedsięwzięcia budzącego wątpliwości co do jego wpływu na środowisko, inwestor będzie zobowiązany do przeprowadzenia odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko i – jeśli okaże się to konieczne - sporządzenia pełnego raportu oddziaływania na środowisko.

Zmiany wprowadzane przez omawiany Plan Ogólny Gminy Czernichów w stosunku do aktualnie obowiązujących MPZP

Analiza porównawcza POG z Załącznikiem nr 1 do uchwały nr XXXIX/312/2018 Rady Gminy Czernichów z dnia 15 listopada 2018 r. w podziale na arkusze – sołectwo Tresna

Arkusz 1

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 2

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 3

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 4

Przeznaczenie terenów ZZE pod tereny wielofunkcyjne z zabudową zagrodową – strefa SZ. Tereny 1ZE oraz ZL oraz ZW mają wspólnie tworzyć strefę otwartą SO. Zachowano funkcję terenów MN w niezmienionej formie jako strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ.

Arkusz 5

Tereny ZU oraz usług sportu i rekreacji, turystyki i wypoczynku US, UT mają stworzyć wg POG strefę SN. Tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym ML1 zachowają swoją funkcję w strefie SJ.

Tereny usługowe kultu religijnego UK1 i usług publicznych UP1 pozostaną jako strefa usługowa SU. Tak jak w przypadku Arkusza 4., tereny 2ZE zostaną włączone do strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ. Tereny zielone ZL i zieleni nadbrzeżnej otwartego zbiornika ZB stanowić będą wspólnie strefę otwartą SO. Strefa ta obejmować będzie także tereny pod wodami.

Obiekty infrastruktury technicznej – budowle wodne (tereny E1, HT1, HT2) – stanowić będą osobną strefę SI.

Arkusz 6

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 7

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 8

Tereny usług turystyki i wypoczynku UT1, UT2 oraz UT3 należeć będą do strefy SN. Tereny 1ZE, ZL oraz ZB będą wspólnie stanowić strefę otwartą, wraz z terenami pod wodami. Tereny MM, MN i MNL będą w dalszym ciągu pełnić funkcje mieszkalne jako strefa SJ.

Arkusz 9

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 10

Tereny UT4 i UT5 należeć będą pod strefę SN.

Strefa otwarta SO obejmie tereny WS, ZB oraz ZL. Zabudowa MM, MN i ML wspólnie podlegać będzie pod strefę SJ, a z terenu zieleni nieurządzonej 2ZE12 zostanie utworzona strefa SZ.

Arkusz 11

Teren UT6, tak jak w poprzednich przypadkach stanowić będzie strefę SN. Wszystkie tereny zabudowy MN, MM, ML i MNL wspólnie będą funkcjonować jako strefa SJ. Istniejące tereny zielone tj. ZL, 1ZE zostaną zachowane w strefie otwartej SO wraz z terenami ZB oraz WS2.

Analiza porównawcza POG z Załącznikiem nr 1 do uchwały nr XXXIX/311/2018 Rady Gminy Czernichów z dnia 15 listopada 2018 r. w podziale na arkusze – sołectwo Czernichów

Arkusz 1

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 2

Brak zmian. Tereny zieleni nieurządzonej bez możliwości zabudowy 1ZE oraz ZL mają stanowić wspólnie strefę otwartą SO. Tak jak w poprzednich przypadkach, z terenu 2ZE utworzono strefę SZ. Obszary przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową MM i MN po połączeniu należeć będą do strefy SJ.

Arkusz 3

Brak zmian. Wszystkie tereny zabudowy mieszkaniowej MM i MN wspólnie utworzą strefę SJ. Teren zieleni nieurządzonej bez możliwości zabudowy 1ZE8 wraz z otwartymi zbiornikami wodnymi WS1 i WS2 stanowić będą strefę otwartą. Teren usługowy U1 zachowa swoją funkcję jako SU.

Arkusz 4

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 5

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 6

Dotychczasowe tereny zielone zostaną włączone do strefy otwartej SO. Teren obiektów i urządzeń kanalizacji K1 wraz z PU1 ma stanowić strefę gospodarczą. Teren obsługi transportu samochodowego Ks1 wraz z terenem U2 przynależą będzie do strefy usługowej SU, tak samo jak pobliski UK2.

Tereny US, UT1 i zieleni nadbrzeżnej otwartego zbiornika wodnego ZB3 ustanowią strefę SN. Działka 2053/4 zabudowana obiektem zabytkowym należeć będzie do strefy SJ, a więc nie zmieni swojego przeznaczenia. Z terenu MM11 wydzielona zostanie strefa gospodarcza SP.

Rysunek 20. Oznaczenie planowanego powiększenia terenu gospodarczego znajdującego się na Arkuszu 6.

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPZP

W przypadku pozostałych obszarów, tereny zieleni nieurządzonej 2ZE wcielone zostaną do strefy SZ a tereny zabudowy mieszkaniowej nie ulegną zmianie po przekształceniu w SJ.

Arkusz 7

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 8

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

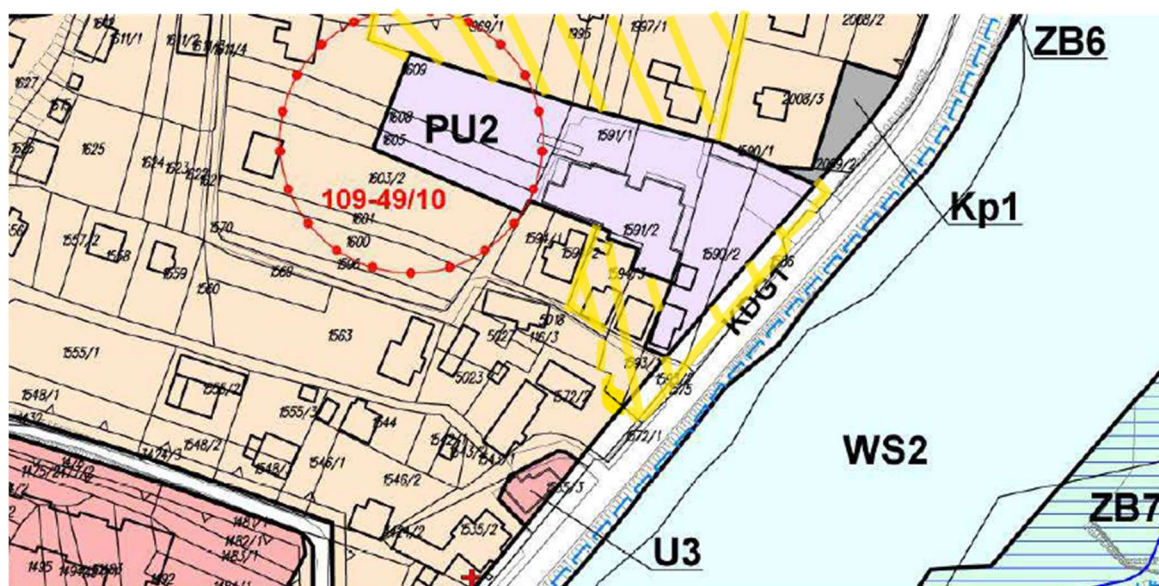
Arkusz 9

Teren obiektów i urządzeń zaopatrzenia w wodę W1 zostanie włączony do strefy SJ. Strefa SJ zawiera w swoim profilu podstawowym także terenu zabudowy infrastrukturalnej. Tereny zieleni nieurządzonej 2ZE należeć będą do strefy SZ. Poza tym, tereny zielone oraz zabudowy mieszkaniowej (w tym o funkcji letniskowej) pozostaną bez zmian przeznaczenia w ramach swoich dotychczasowych granic.

Arkusz 10

Dotychczasowe tereny zielone oraz pod wodami zostaną włączone do strefy otwartej SO. Teren US, UT2 wraz z terenem zieleni parkowej ZP1 stanowić będzie strefę SN. Teren parkingu Kp2 będzie strefą SK. Tereny usług U i usług publicznych UP zachowają swoją funkcję jako strefa SU.

Obszar zabudowy produkcyjno-usługowej PU2 zostanie powiększony do wspomnianej na arkuszu 6 strefy gospodarczej SP, kosztem terenu zabudowy mieszkaniowej. Zmiana funkcji nie będzie miała miejsca w strefie ochrony konserwatorskiej 109-49/10. Na działkach zabudowanych obiektami zabytkowymi nie dojdzie do zmian przeznaczenia terenu. Tereny 2ZE stanowić będą strefę SZ. W przypadku pozostałych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej MM i terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN brak zmian.

Rysunek 21. Oznaczenie planowanego powiększenia terenu gospodarczego znajdującego się na Arkuszu 10.

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPZP

Na moment tworzenia opracowania działki nr ewid. 1995, 1996/2, 1997/1 oraz 2000 częściowo stanowią parkingu do sąsiedniego obiektu gospodarczego (piekarni).

Rysunek 22. Widok satelitarny na sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod strefę SP.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoportalu

Arkusz 11

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Analiza porównawcza POG z Załącznikiem 1 do uchwały nr XI/89/2019 Rady Gminy Czernichów z dnia 30 października 2019 r. w podziale na arkusze – sołectwo Międzybrodzie Żywieckie

Arkusz 1

Teren E1 będzie przynależał do strefy SI. Tereny Kt1 i KP4 mają stanowić strefy SK. Występujące tereny zielone ZL7 i ZZE18 wspólnie utworzą strefę otwartą SO. Brak zmian.

Arkusz 2

Tereny 2ZE13, 2ZE14, 2ZE15 i 2ZE16 należeć będą do SZ. Z terenów UT12 i UT13 powstanie strefa SN. Teren UF1 wraz z E1 utworzy strefę SI. Pozostałe tereny zielone oraz zabudowy mieszkaniowej MM i MNL pozostaną bez zmian funkcji w ramach dotychczasowych granic.

Arkusz 3

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 4

Teren 1T, UT1 wraz z terenami U utworzy strefę SU. UT11 utworzy strefę SN. Tereny Kt1, Kp2 i Kp3 będą wspólnie należeć do SK. Tereny 2ZE będą należeć do SZ. Pozostałe tereny zielone oraz zabudowy mieszkaniowej MM, i MNL pozostaną bez zmian. Strefa otwarta obejmuje też tereny KDD.

Arkusz 5

Brak zmian. Tereny 2ZE będą należeć do SZ. Pozostałe tereny zielone oraz zabudowy mieszkaniowej MN, MM i MNL pozostaną bez zmian. Na wskazanym arkuszu znajduje się także fragment wspomnianego wcześniej terenu UT11, mającego należeć do SN.

Arkusz 6

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 7

Brak zmian. Tereny UT1 i US, UT1 stanowić będą strefę SN. Z terenów 2ZE zostanie utworzona strefa SZ. Pozostałe tereny zielone i wody oraz tereny zabudowy mieszkaniowej MM i MN pozostaną bez zmian.

Arkusz 8

Brak zmian. Teren E2 wraz z sąsiadującymi UT2 i UT3 należeć będzie do SU. Wszystkie tereny UT oraz US, UT zostaną wcielone do strefy SN. Tereny U, UK, UP oraz UP, U będą stanowić strefę SU. Strefa SK powstanie z terenów IT oraz IT, U. W1 – W4 zostaną wcielone do strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ. Poza tym, tereny zabudowy MN i MM pozostały bez zmian. Z terenów 2ZE utworzono strefę SZ. Tereny wód będą należeć do strefy otwartej, tak samo jak wszystkie pozostałe tereny zielone.

Arkusz 9

Brak zmian. Teren 2ZE ustawi strefę SZ. Pozostałe tereny zielone stanowić będą strefę otwartą SO. Tereny zabudowy mieszkaniowej pozostaną niezmienione.

Arkusz 10

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Arkusz 11

Brak zmian. Przeznaczono teren 2ZE pod SZ, zachowano pozostałe tereny zielone jako SO, a fragment terenu MM utrzyma swoją funkcję jako SJ.

Arkusz 12

Brak zmian. Tak jak w poprzednich przypadkach, teren 2ZE stanowić będzie strefę SZ, tereny UT wcielone zostaną do strefy SN, a obszary U utworzą strefy usługowe SU. Zachowana bez zmian zostanie lokalizacja terenu o przeznaczeniu pod cmentarz – ZC1, jako SC. Tereny zielone i wody oraz tereny zabudowań mieszkalnych zostaną zachowane bez zmian w granicach.

Arkusz 13

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Analiza porównawcza POG z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernichów – Sołectwo Międzybrodzie Bialskie (Kobiernickie)

Rysunek Planu nr 1B/1Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/2Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/3Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/4Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/5Ko

Utrzymano funkcję terenu usług turystyki i wczasów UT jako strefy SU. Zachowano tereny lasów i zadrzewień RL jako strefę SN.

Rysunek Planu nr 1B/6Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/7Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/8Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/9Ko – częściowo pokryty Zmianą Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernichów dla obszaru przy ul. Źródlanej w Międzybrodzu Białskim (Kobiernickim)

Teren LZ, zmieniony w 2008 r. na 1ML włączono do strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową SJ. We względu na funkcje dotychczasowych terenów, ustanowione strefy planistyczne nie powodują zmiany sposobu zagospodarowania terenu.

Rysunek Planu nr 1B/10Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/11Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/12Ko – częściowo pokryty Zmianą Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernichów dla obszaru przy ul. Podlasy w Międzybrodzu Białskim (Kobiernickim)

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/13Ko - – częściowo pokryty Zmianą Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernichów dla obszaru przy ul. Leśnej w Międzybrodzu Białskim (Kobiernickim)

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/14Ko

Brak zmian – zachowano tereny wód i zieleni jako strefę otwartą SO. Tereny obiektów i urządzeń hydrotechnicznych HT włączono do strefy SI.

Rysunek Planu nr 1B/15Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/16Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/17Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/20Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/21Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/24Ko

Brak zmian – włączenie wschodniego terenu EE do strefy otwartej SO (obejmującej także infrastrukturę).

Rysunek Planu nr 1B/25Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1B/26Ko

Połączono tereny UT i usług komunikacji KP we wspólną strefę SN. Teren urządzeń oczyszczania ścieków NO utworzył strefę SI. Zachowano funkcje wyznaczonych terenów.

Rysunek Planu nr 1B/27Ko

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Analiza porównawcza POG z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernichów – Sołectwo Międzybrodzie Bialskie (Lipnickie)

Rysunek Planu nr 1C/1Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/2Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/3Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/4Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/5Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/6Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/7Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/8Li

Na fragmencie terenu RLP wydzielono strefę SN w sąsiedztwie utrzymanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Strefa zieleni i rekreacji SN obejmuje swoim profilem także m.in. tereny lasów, zieleni naturalnej czy zieleni urządzonej oraz wód.

Rysunek Planu nr 1C/9Li

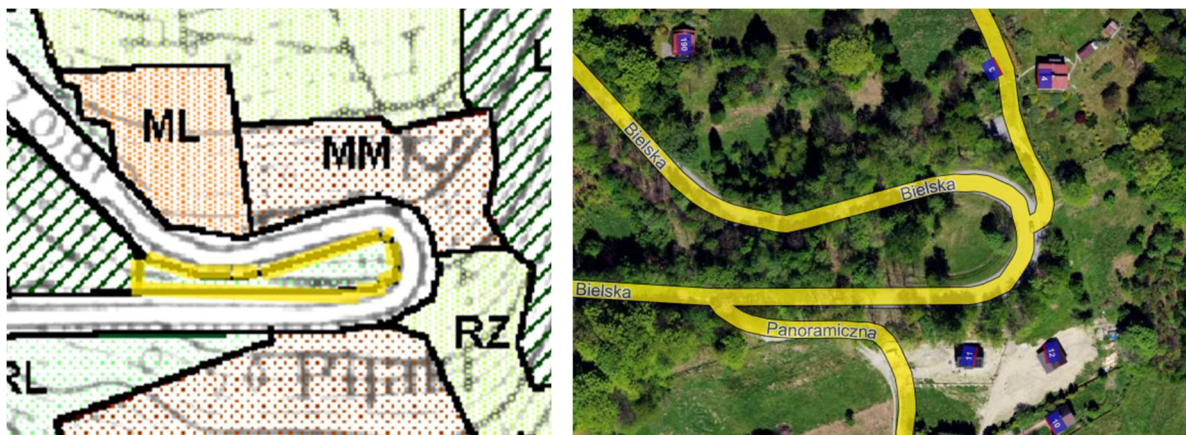
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/10Li

Brak zmian.

Rysunek Planu nr 1C/11Li

Wszystkie tereny mieszkalne, zarówno MM jak i ML połączono we wspólną strefę SJ. Jedynie teren lasów i zadrzewień RL znajdujący się w sąsiedztwie ulicy Bielskiej zostanie włączony także do strefy SJ. Teren RL znajduje się na użytku drogowym. Jego umiejscowienie uniemożliwia zabudowę, a strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną obejmuje także użytki drogowe.

Rysunek 23. Porównanie analizowanego terenu na MPZP z widokiem satelitarnym.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek Planu nr 1C/12Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/13Li – częściowo objęty MPZP przyjętym uchwałą nr XXXVII/323/2006

Brak zmian. Teren usług turystyki UT wcielono do strefy otwartej SO. Wszystkie tereny mieszkalne MM i ML połączono w strefę mieszkalną SJ. Zachowano tereny rolne jako SZ.

Rysunek Planu nr 1C/14Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/15Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/16Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/17Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/18Li – częściowo zaktualizowany MPZP przyjęty uchwałą nr XXXVII/323/2006

Brak zmian

Rysunek Planu nr 1C/19Li – częściowo objęty zmianą MPZP przyjętą uchwałą XXI/147/2008

Brak zmian. Zachowano tereny cmentarzy, mieszkalne, zielone oraz upraw polowych i ogrodnich RP.

Rysunek Planu nr 1C/20Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

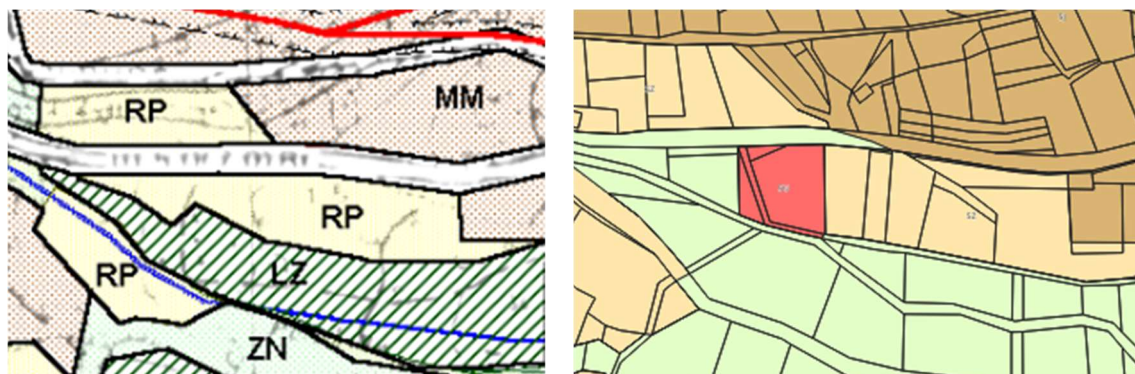
Rysunek Planu nr 1C/21Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/22Li

Brak zmian. Zachowano tereny mieszkalne MM jako strefę SJ, tereny rolne RP jako strefę SZ, oraz wszystkie tereny zielone i leśne jako strefę otwartą SO.

jedynie funkcję systematyzacji stanu istniejącego i nie stanowi zmiany sposobu zagospodarowania terenu.

Rysunek 26. Porównanie wycinka aktualnego MPZP z odpowiednikiem w POG.
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 27. Widok satelitarny na sposób wykorzystania terenu przeznaczonego pod strefę SU.
Źródło: opracowanie własne

*Rysunek 28. Widok z ulicy na zagospodarowanie nowego terenu SU.
Źródło: opracowanie własne na podstawie maps.google.com*

Rysunek Planu nr 1C/24Li – częściowo objęty zmianą MPZP z uchwały nr XXXVII/273/2009

Tereny usług turystyki UT włączono do strefy zieleni i rekreacji SN. Zachowano funkcje terenów mieszkalnych oraz zieleni.

Rysunek Planu nr 1C/25Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/26Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/27Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/28Li

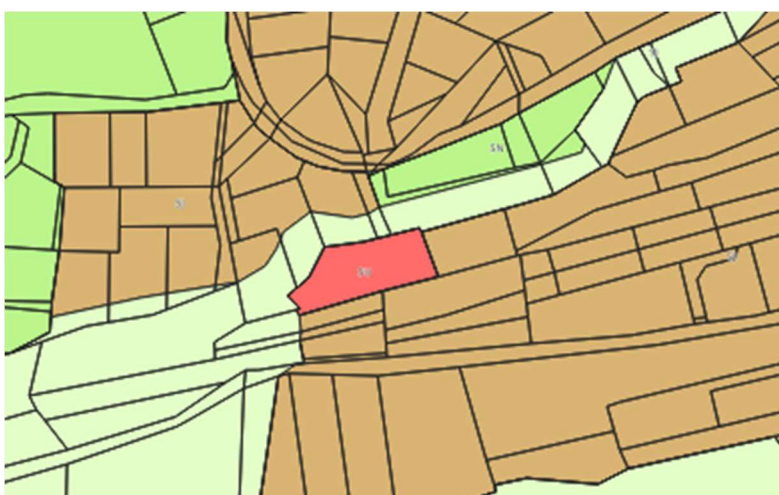
Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/29Li

Zachowany teren usług turystyki UT jako strefę zieleni i rekreacji SN. Tereny rolne RP wcielono do strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową SZ. Zachowano funkcję terenów mieszkalnych MM tworząc w ich granicach strefę SJ. Na dotychczasowym terenie przeznaczonym do zalesienia LZ utworzono strefę usługową SU.

Rysunek 29. Widok satelitarny na umiejscowienie nowej strefy SU.
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 30. Wycinek POG z analizowaną strefą SU.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Rysunek Planu nr 1C/30Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/31Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/32Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/33Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Rysunek Planu nr 1C/34Li

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący tereny przy ulicy Żywieckiej i ulicy Azaliowej w Międzybrodzu Bialskim (Lipnickim)

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla części obszaru sołectwa Międzybrodzie Bialskie w gminie Czernichów, uchwała nr XI/90/2019

Brak zmian - podtrzymano obowiązujące przeznaczenie terenów.

Analiza i ocena wpływu na środowisko planu ogólnego gminy

W zdecydowanej większości przypadków tereny danych stref wyznaczonych w POG obejmują funkcje, które zostały im nadane w MPZP. Ponadto, zdarzają się przypadki, gdzie POG potwierdza faktyczne wykorzystanie analizowanych terenów.

Faktyczne zmiany w przeznaczeniu wybranych terenów, bądź zmiany przebiegu ich granic stwierdzono w następujących przypadkach:

Sołectwo Tresna:

1. Powiększenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o część działki 2438 z terenu zieleni nieurządzonej 2ZE1.

Sołectwo Czernichów:

2. Wcielenie terenów zieleni nieurządzonej 2ZE1 do strefy SZ,
3. Powiększenie strefy gospodarczej (w MPZP terenu zabudowy produkcyjno-usługowej PU2) o tereny mieszkalnej MM11.

Sołectwo Międzybrodzie Bialskie (Kobiernickie):

4. Przeznaczenie terenu zieleni pod strefę SZ.

Sołectwo Międzybrodzie Bialskie (Lipnickie)

5. Przeznaczenie terenu upraw polowych i zabudowań zagrodowych na rzecz strefy otwartej SO,
6. Utworzenie strefy usługowej SU na terenie przeznaczonym do zalesienia LZ.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowisko pogrupowanych zmian, jakie wnosi analizowany Plan Ogólny Gminy Czernichów, w stosunku do obowiązujących Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie / brak oddziaływania
	Potencjalne negatywne oddziaływanie

Tabela 3. Ocena oddziaływania na środowisko zmian wprowadzanych przez POG w stosunku do obowiązujących MPZP

Lp.	Zmiana	Obszary chronione	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
1.	Powiększenie obszaru pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o część działki 2438 z terenu zieleni nieurządzonej ZZE1												
2.	Wcielenie terenów zieleni nieurządzonej ZZE1 do strefy SZ												
3.	Powiększenie strefy gospodarczej (w MPZP terenu zabudowy produkcyjno-usługowej PU2) o tereny mieszkalnej MM11												
4.	Przeznaczenie terenu zieleni pod strefę SZ												
5.	Przeznaczenie terenu upraw polowych i zabudowań zagrodowych na rzecz strefy otwartej SO												
6.	Utworzenie strefy usługowej SU na terenie przeznaczonym do zalesienia LZ												

Wszystkie z planowanych zmian mają miejsce na terenie Parku Krajobrazowego lub jego otuliny.

Stwierdza się, iż w związku z prowadzeniem w życie zapisów POG nie będzie występować znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko, oraz nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, gdyż żadna ze zmian nie będzie miała miejsca na ich terenie.

1 Przeznaczenie terenów zielonych pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

Tworzenie nowych stref zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie już istniejących obszarów zurbanizowanych wiąże się z istotnym oddziaływaniem na środowisko, choć jego skala jest zwykle mniejsza niż w przypadku inwestycji realizowanych na terenach dziewiczych. Ingerencja ta obejmuje przede wszystkim zajmowanie powierzchni biologicznie czynnych, co skutkuje ograniczeniem retencji wód opadowych, pogorszeniem warunków przewietrzania oraz zmniejszeniem lokalnej bioróżnorodności. Rozbudowa zabudowy mieszkaniowej prowadzi także do zwiększonego zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, co generuje dodatkową presję na środowisko w postaci emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza oraz wzrostu natężenia ruchu kołowego. W celu minimalizacji negatywnych skutków środowiskowych związanych z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, konieczne jest wdrażanie rozwiązań zgodnych z zasadami zrównoważonego planowania przestrzennego. Do kluczowych działań należy zachowanie i wkomponowanie w strukturę urbanistyczną istniejących elementów przyrodniczych, takich jak zadrzewienia, cieki wodne czy fragmenty łąk, które mogą pełnić funkcje ekologicznych korytarzy i terenów rekreacyjnych. Istotne znaczenie ma również zapewnienie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnych poprzez projektowanie parków osiedlowych, skwerów, zielonych dachów i fasad, a także stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na ciągach pieszych i parkingach. Minimalizację efektu wyspy ciepła można osiągnąć poprzez wykorzystanie jasnych materiałów budowlanych odbijających promieniowanie słoneczne oraz poprzez szerokie nasadzenia drzew. Niezbędne jest także wdrażanie nowoczesnych systemów gospodarki wodnej, takich jak ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne czy instalacje do wykorzystania wód opadowych w gospodarstwach domowych. Dodatkowo istotne jest promowanie rozwiązań transportowych ograniczających emisje, np. rozwój infrastruktury rowerowej i transportu zbiorowego, a także planowanie stref niskiej emisji w obrębie nowych osiedli.

Przeznaczenie terenów zielonych pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną może stanowić korzystne rozwiązanie zarówno dla społeczności lokalnej, jak i dla środowiska, pod

warunkiem właściwego zaplanowania i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju. Zabudowa tego typu sprzyja uporządkowaniu przestrzeni – zamiast niekontrolowanej suburbanizacji powstaje spójny układ urbanistyczny, który łączy funkcje mieszkaniowe, usługowe i rekreacyjne. Dzięki temu mieszkańcy zyskują dostęp do niezbędnej infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie swojego miejsca zamieszkania, co ogranicza konieczność codziennych dojazdów samochodem i w efekcie redukuje emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Na rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat akustyczny, powierzchnię ziemi i krajobraz może wystąpić chwilowe pośrednie negatywne oddziaływanie występujące na etapie budowy. Jednakże zakłada się zwiększenie udziału zieleni po zakończeniu procesu budowy, choćby dzięki założeniu w POG minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Zachęca się inwestorów do stosowania bujnej roślinności, kwiatów miododajnych, ograniczenia koszenia trawników, co w perspektywie długoterminowej wpływie pozytywnie na florę oraz tworząc nowe siedliska, także na zwierzęta i szeroko pojętą różnorodność biologiczną, co byłoby oddziaływaniem stałym pośrednim. Prosi się inwestorów oraz wykonawców robót budowlanych o ustalenie odpowiedniej koncepcji organizacji planu budowy wraz z jego zapleczem, tak aby zminimalizować zajęcie przez nie terenu oraz ewentualne przekształcenie dodatkowej powierzchni. Dodatkowo, wykonawca prac powinien posiadać opracowaną procedurę na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy oraz stale dostępny sorbent na wypadek wycieku ropy i/lub substancji ropopochodnych. Dodatkowo, zarówno w czasie trwania prac budowlanych jak i przez cały okres użytkowania powstałych obiektów uprasza się o zachowanie właściwej gospodarki odpadami.

2) Przeznaczenie terenów zielonych pod strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową

Przeznaczenie terenów zielonych pod strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową może wywierać zauważalny wpływ na środowisko, jednak przy odpowiednim planowaniu może być postrzegane również jako rozwiązanie sprzyjające rozwojowi lokalnemu i zachowaniu równowagi między funkcjami gospodarczymi a przyrodniczymi. Wprowadzenie zabudowy zagrodowej może wiązać się z częściową utratą powierzchni biologicznie czynnych, co ogranicza naturalną retencję wód opadowych i prowadzi do fragmentacji przestrzeni zielonych. Może zwiększać się również presja na glebę i wody wynikająca z prowadzenia działalności rolniczej oraz powstawania zabudowy gospodarczej, a w dłuższej perspektywie może dojść do zubożenia lokalnej bioróżnorodności. Należy także uwzględnić emisje

związane z eksploatacją budynków i środków transportu, a także potencjalne zagrożenia dla jakości powietrza i wód, jeśli gospodarka nawozowa i ściekowa nie będzie prowadzona w sposób kontrolowany.

Z drugiej strony odpowiednio zaprojektowana strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową może sprzyjać tworzeniu bardziej zrównoważonych układów przestrzennych, które łączą funkcję mieszkaniową z rolniczą i usługową. Pozwala to ograniczyć rozproszoną, niekontrolowaną zabudowę i uporządkować rozwój osadnictwa na terenach wiejskich. Ponadto zabudowa zagrodowa, przy właściwym wkomponowaniu w krajobraz, może utrzymać tradycyjny charakter obszaru, wspierając lokalną tożsamość kulturową i estetykę wiejskiego otoczenia. Dodatkowe nasadzenia zieleni, zachowanie zadrzewień śródpolnych czy wprowadzenie pasów roślinności buforowej mogą ograniczyć negatywne skutki inwestycji, jednocześnie zwiększając walory ekologiczne i rekreacyjne tego typu strefy.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Istotne jest zachowanie i wkomponowanie istniejącej zieleni, w tym zadrzewień, zarośli śródpolnych oraz naturalnych cieków wodnych, które mogą pełnić funkcję ekologicznych korytarzy i stref filtrujących zanieczyszczenia. Projektowanie zabudowy z odpowiednim udziałem powierzchni biologicznie czynnej, ogrodów i pasów zieleni sprzyja retencji wód opadowych i wspiera lokalną bioróżnorodność.

Stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na podjazdach, placach gospodarczych i drogach dojazdowych pozwala ograniczyć spływ powierzchniowy i przeciążenie systemów kanalizacji deszczowej, a dodatkowo wspiera naturalny obieg wody. Wprowadzenie zbiorników retencyjnych, ogrodów deszczowych czy rowów infiltracyjnych umożliwia magazynowanie wód opadowych i stopniowe ich odprowadzanie do gruntu lub systemów kanalizacyjnych. Ochronę wód gruntowych i powierzchniowych zapewniają szczelne szamba lub przydomowe oczyszczalnie ścieków, a w przypadku prowadzenia działalności rolniczej – kontrola stosowania nawozów i magazynowania gnojowicy, aby zapobiec przenikaniu substancji zanieczyszczających do środowiska wodnego.

Dodatkowo wprowadzenie stref buforowych i pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg, cieków wodnych i granic działek pozwala ograniczyć emisję hałasu, zatrzymywać zanieczyszczenia spływające z terenu oraz poprawia mikroklimat. Rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne, takie jak zielone dachy i fasady, jasne materiały odbijające promieniowanie słoneczne, minimalizacja powierzchni utwardzonych oraz harmonijne wkomponowanie zabudowy w lokalny krajobraz, dodatkowo wzmacniają pozytywne efekty środowiskowe inwestycji. Łączne zastosowanie tych działań pozwala

tworzyć przestrzeń funkcjonalną i przyjazną mieszkańcom, jednocześnie chroniąc wodę, glebę i bioróżnorodność.

3 Powiększenie strefy gospodarczej SP kosztem terenów mieszkalnych

Przeznaczenie terenów mieszkalnych pod strefę gospodarczą wiąże się z istotnym oddziaływaniem na środowisko, zarówno w aspekcie przyrodniczym, jak i społecznym. Zmiana funkcji z mieszkalnej na gospodarczą zazwyczaj prowadzi do zajęcia terenów biologicznie czynnych pod zabudowę przemysłową, magazynową lub usługową, co ogranicza naturalną retencję wód opadowych, zwiększa spływ powierzchniowy i może prowadzić do lokalnych podtopień. W wyniku funkcjonowania działalności gospodarczej pojawia się także zwiększona emisja zanieczyszczeń powietrza (spaliny, pyły, lotne związki organiczne), hałasu oraz wibracji, a także możliwość degradacji gleby i wód w wyniku niewłaściwego składowania odpadów, wycieków substancji chemicznych czy stosowania materiałów niebezpiecznych.

Zmiana przeznaczenia terenów mieszkalnych na strefę gospodarczą może również prowadzić do zwiększenia natężenia ruchu pojazdów ciężarowych, co dodatkowo wpływa na emisję zanieczyszczeń i pogorszenie komfortu życia w sąsiednich obszarach. Ponadto fragmentacja przestrzeni zielonej i krajobrazu powoduje ograniczenie bioróżnorodności oraz zmniejszenie funkcji ekosystemowych, takich jak absorpcja CO₂, filtracja zanieczyszczeń czy mikroklimat lokalny. Z drugiej strony właściwe planowanie stref gospodarczych może ograniczać niekontrolowaną ekspansję przemysłową w innych rejonach, sprzyjać uporządkowanemu rozwojowi urbanistycznemu i umożliwiać wdrażanie rozwiązań minimalizujących presję na środowisko, jeśli uwzględnione zostaną odpowiednie działania ochronne.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Oddziaływanie strefy gospodarczej na środowisko można znacząco ograniczyć poprzez szereg działań planistycznych, technicznych i przyrodniczych, które pozwalają połączyć funkcje przemysłowe i usługowe z ochroną zasobów naturalnych. Kluczowe jest zachowanie i wkomponowanie istniejącej zieleni, w tym zadrzewień, zarośli śródpolnych oraz pasów zieleni izolacyjnej, które pełnią funkcję ekologicznych korytarzy, ograniczają emisję hałasu i filtrują zanieczyszczenia spływające z powierzchni utwardzonych. Projektowanie strefy gospodarczej z odpowiednim udziałem powierzchni biologicznie czynnej, takich jak tereny zielone wokół budynków, skwery i nasadzenia izolacyjne, wspomaga retencję wód opadowych, poprawia mikroklimat i wspiera lokalną bioróżnorodność.

Ważnym elementem jest stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na placach manewrowych, parkingach i drogach dojazdowych, co ogranicza spływ powierzchniowy i przeciążenie systemów

kanalizacji deszczowej. Wprowadzenie systemów retencyjnych, takich jak zbiorniki wodne, ogrody deszczowe czy rowy infiltracyjne, pozwala magazynować wodę opadową i stopniowo ją odprowadzać, zmniejszając ryzyko podtopień oraz ograniczając przenoszenie zanieczyszczeń do wód gruntowych i powierzchniowych.

Ochronę wód i gleby zapewniają także systemy gospodarki odpadami i substancjami niebezpiecznymi – szczelne magazyny, separator oleju i substancji chemicznych, a także monitoring i odpowiednie procedury eksploatacyjne. Dodatkowo stosowanie rozwiązań architektonicznych, takich jak zielone dachy i fasady, minimalizacja powierzchni utwardzonych oraz harmonijne wkomponowanie zabudowy w krajobraz, sprzyja redukcji efektu miejskiej wyspy ciepła i zwiększa estetykę oraz funkcjonalność przestrzeni. Łączne zastosowanie tych działań pozwala ograniczyć negatywne skutki funkcjonowania strefy gospodarczej, chronić wodę, glebę i bioróżnorodność oraz tworzyć przestrzeń bardziej przyjazną mieszkańcom i użytkownikom, jednocześnie umożliwiając rozwój gospodarczy w sposób zrównoważony.

5 Przeznaczenie upraw polowych i zabudowań zagrodowych pod strefę otwartą SO.

Przeznaczenie terenów dotychczas zajętych pod uprawy polowe i zabudowę zagrodową na strefę otwartą, wywiera korzystny wpływ na środowisko. Takie przekształcenie zwiększa powierzchnię biologicznie czynną, co sprzyja retencji wód opadowych, ogranicza spływ powierzchniowy i zmniejsza ryzyko podtopień. Rozwój terenów zielonych przyczynia się także do poprawy jakości powietrza poprzez absorpcję pyłów i dwutlenku węgla, obniżenie temperatury lokalnej oraz zmniejszenie efektu miejskiej wyspy ciepła. Ponadto strefy otwarte pełnią funkcje ekologiczne i rekreacyjne – zwiększają bioróżnorodność, stanowią siedliska dla zwierząt i roślin, a także poprawiają walory krajobrazowe i jakość życia mieszkańców.

Przekształcenie terenów rolniczych i zagrodowych w strefę otwartą może również ograniczać presję na inne obszary nieurbanizowane, chroniąc cenne ekosystemy oraz stabilizując lokalny krajobraz. Wprowadzenie ciągów zieleni, zadrzewień śródpolnych i stref buforowych wzdłuż dróg i zabudowy poprawia funkcjonowanie ekosystemów oraz wspiera ochronę wód, gleby i powietrza, czyniąc przestrzeń bardziej przyjazną zarówno przyrodzie, jak i ludziom. Zmniejszenie terenów rolnych i zagrodowych pośrednio wpłynie pozytywnie na środowisko poprzez eliminację zagrożenia zanieczyszczeniem wycieku ze zbiorników bezodpływowych czy toksycznych środków ochrony roślin.

6 Utworzenie strefy usługowej na terenie przeznaczonym do zalesienia

Utworzenie strefy usługowej na terenie przeznaczonym do zalesienia wywiera istotnie negatywne oddziaływanie na środowisko, głównie poprzez trwałą ingerencję w ekosystem leśny. Wycięcie drzew i likwidacja naturalnej roślinności prowadzi do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, ogranicza retencję wód opadowych i zwiększa spływ powierzchniowy, co może przyczyniać się do podtopień oraz erozji gleby. Utrata lasu wpływa również na redukcję bioróżnorodności – zanikają siedliska dla wielu gatunków roślin i zwierząt, a procesy ekologiczne typowe dla ekosystemów leśnych, takie jak filtracja powietrza, magazynowanie węgla czy stabilizacja mikroklimatu, zostają zaburzone.

Dodatkowo utworzenie strefy usługowej generuje nowe źródła zanieczyszczeń powietrza i wód w postaci spalin pojazdów, pyłów, hałasu oraz ścieków i odpadów komunalnych, co dodatkowo obciąża środowisko. Powstaje również presja infrastrukturalna – konieczność budowy dróg dojazdowych, parkingów i instalacji technicznych zwiększa powierzchnię utwardzoną, pogłębiając efekt miejskiej wyspy ciepła i ograniczając infiltrację wód do gruntu. W dłuższej perspektywie zmiana funkcji zalesionego terenu na strefę usługową może prowadzić do trwałego pogorszenia jakości krajobrazu, utraty wartości przyrodniczych oraz ograniczenia funkcji rekreacyjnych i ekologicznych lasów dla lokalnej społeczności.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Negatywne skutki utworzenia strefy usługowej na terenie pierwotnie przeznaczonym do zalesienia można ograniczyć poprzez szereg działań planistycznych, technicznych i przyrodniczych. Przede wszystkim istotne jest zachowanie części istniejącej zieleni, w tym fragmentów drzewostanu i zarośli, które mogą pełnić funkcję ekologicznych korytarzy, stabilizować mikroklimat oraz filtrować powietrze i wody opadowe. Projektowanie strefy usługowej z odpowiednim udziałem powierzchni biologicznie czynnej, takich jak parki, skwery czy aleje drzew, sprzyja retencji wód opadowych, ogranicza efekt miejskiej wyspy ciepła i wspiera lokalną bioróżnorodność.

Ważnym elementem minimalizacji wpływu jest stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na parkingach, chodnikach i drogach dojazdowych, co zmniejsza spływ powierzchniowy i przeciążenie kanalizacji deszczowej. Wprowadzenie systemów retencyjnych, takich jak zbiorniki wód opadowych, ogrody deszczowe czy rowy infiltracyjne, pozwala magazynować wodę i stopniowo ją odprowadzać, ograniczając ryzyko podtopień oraz zmniejszając transport zanieczyszczeń do wód gruntowych i powierzchniowych.

Ochronę środowiska wspiera również stosowanie zielonych dachów i fasad, które zwiększają powierzchnię biologicznie czynną w obrębie zabudowy, obniżają temperaturę otoczenia i poprawiają estetykę przestrzeni. Dodatkowo warto wprowadzać pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg i granic działek, które ograniczają hałas, pyły i emisję zanieczyszczeń. Łączne zastosowanie tych działań

pozwała ograniczyć negatywne skutki powstania strefy usługowej, chronić wodę, glebę i bioróżnorodność oraz tworzyć przestrzeń bardziej przyjazną dla mieszkańców i użytkowników, łącząc funkcje usługowe z dbałością o środowisko naturalne. W celu dodatkowej ochrony krajobrazu, sugeruje się rezygnację z wielkoformatowych środków reklamy.

Oddziaływanie transgraniczne

Potencjalne inwestycje wynikające ze zmian przeznaczenia gruntów będą oddziaływać na środowisko jedynie na obszarze obejmującej je działki oraz możliwe, iż terenów przyległych. W związku z tym, oraz z niewielką powierzchnią objętą zmianami, nie będzie występowało oddziaływanie transgraniczne.

07. Podsumowanie i wnioski

Plan Ogólny Gminy Czernichów nie stoi w sprzeczności z dokumentami planistycznymi wyższego szczebla. Analizowany POG nie wprowadza wielu znaczących zmian przeznaczenia gruntów w stosunku do obowiązujących MPZP. W kilku przypadkach zmiana funkcji wykreślonego terenu stanowi jedynie funkcję systematyzacji i uporządkowania stanu istniejącego. Zmiany wprowadzone w POG mają na celu pomoc Gminie w osiągnięciu celów wyznaczonych m.in. w „Strategii rozwoju Gminy Czernichów do 2030 r.”

Część zmian będzie mieć miejsce na terenie Parku Krajobrazowego bądź jego otuliny. W związku z tym zaproponowano działania ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko wynikających z nich ewentualnych inwestycji budowlanych. Żadna zmiana nie będzie miała miejsca na terenie objętym obszarem Natura 2000.

Przed rozpoczęciem procesów inwestycyjnych należy dokładnie przeanalizować wszystkie zapisy prawa miejscowego, oraz lokalizacje form ochrony przyrody oraz związane z nimi zakazy i nakazy. Dodatkowo, każdą inwestycję ma poprzedzać postępowanie w ramach odrębnej procedury, określające jej wpływ na środowisko.

W związku z brakiem oddziaływania planowanych zmian na cele oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Beskid Mały, nie wyznaczono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

08. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie, jakim jest Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Ogólnego Gminy Czernichów, została przeprowadzona w oparciu o Art. 46, ust. 1, pkt. 1) ustawy

z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112).

Celem stworzenia Prognozy jest przeanalizowanie, czy zapisy POG i wprowadzane przez niego zmiany nie wpłyną negatywnie na poszczególne składowe środowiska naturalnego (tj. obszary chronione, ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat, klimat akustyczny, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, krajobraz i zabytki). Istotnym jest też fakt, czy te zmiany nie kolidują z przepisami prawnymi odnośnie ochrony przyrody. Prognoza określa także możliwe konsekwencje wynikające z wprowadzenia w życie każdej z wymienionych zmian proponowanych w POG, oraz proponuje zadania, które mają na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Ze względu na zasięg Parku Krajobrazowego, wszystkie z wprowadzanych zmian mają miejsce na terenie PK lub jego otuliny. Prognoza przeanalizowała także istniejący stan środowiska na terenie gminy Czernichów, tj. geologię, gleby, powietrze, wody, klimat akustyczny, formy ochrony przyrody oraz występującą florę i faunę.

Określono, iż zasięg ewentualnego negatywnego oddziaływania będzie niewielki i nie wystąpi ryzyko oddziaływania transgranicznego.

Autor sporządzając niniejszą prognozę stosował metody porównawcze oraz analizy i oceny adekwatne do współczesnego stanu wiedzy.

09. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

<i>Tabela 1. Cele działań ochronnych wyznaczonych w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 2. Stosowane w POG strefy planistyczne.</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 3. Ocena oddziaływania na środowisko zmian wprowadzanych przez POG w stosunku do obowiązujących MPZP</i>	<i>80</i>

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Baza danych obiektów topograficznych gminy Czernichów.</i>	<i>7</i>
<i>Rysunek 2. Teren gminy Czernichów zagrożony podtopieniami od wód gruntowych.</i>	<i>17</i>
<i>Rysunek 3. Korelacja wód z terenami zurbanizowanymi.</i>	<i>19</i>
<i>Rysunek 4. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Czernichów.</i>	<i>20</i>
<i>Rysunek 5. Podatność gleb na suszę.</i>	<i>21</i>
<i>Rysunek 6. Mapa zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Czernichów. ...</i>	<i>23</i>
<i>Rysunek 7. Zasięg Parku Krajobrazowego (bez otuliny) na tle stref planistycznych POG.</i>	<i>27</i>
<i>Rysunek 8. Stanowiska i siedliska ptaków.</i>	<i>28</i>
<i>Rysunek 9. Siedliska i stanowiska płazów.</i>	<i>29</i>
<i>Rysunek 10. Siedliska o znaczeniu europejskim.</i>	<i>29</i>
<i>Rysunek 11. Zestawienie istniejącej zabudowy z terenami chronionymi prawnie.</i>	<i>40</i>
<i>Rysunek 12. Rozmieszczenie obszaru Natura 2000 na tle stref planistycznych POG.</i>	<i>42</i>
<i>Rysunek 13. Korytarze ichtiologiczne w województwie śląskim.</i>	<i>45</i>
<i>Rysunek 14. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim.</i>	<i>46</i>
<i>Rysunek 15. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.</i>	<i>47</i>
<i>Rysunek 16. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.</i>	<i>47</i>
<i>Rysunek 17. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.</i>	<i>48</i>
<i>Rysunek 18. Plan Ogólny Gminy Czernichów.</i>	<i>52</i>
<i>Rysunek 19. Rozmieszczenie obszaru Natura 2000 na tle stref planistycznych POG.</i>	<i>60</i>
<i>Rysunek 27. Oznaczenie planowanego powiększenia terenu gospodarczego znajdującego się na Arkuszu 6.</i>	<i>65</i>
<i>Rysunek 28. Oznaczenie planowanego powiększenia terenu gospodarczego znajdującego się na Arkuszu 10.</i>	<i>66</i>
<i>Rysunek 29. Widok satelitarny na sposób zagospodarowania terenów przeznaczonych pod strefę SP.</i>	<i>67</i>
<i>Rysunek 33. Porównanie analizowanego terenu na MPZP z widokiem satelitarnym.</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 37. Porównanie wycinka z aktualnego MPZP z odpowiednikiem w POG.</i>	<i>74</i>
<i>Rysunek 38. Widok satelitarny na sposób zagospodarowania dotychczasowego terenu P mającego wejść w skład strefy SO.</i>	<i>74</i>
<i>Rysunek 39. Porównanie wycinka aktualnego MPZP z odpowiednikiem w POG.</i>	<i>75</i>
<i>Rysunek 40. Widok satelitarny na sposób wykorzystania terenu przeznaczonego pod strefę SU.</i>	<i>75</i>
<i>Rysunek 41. Widok z ulicy na zagospodarowanie nowego terenu SU.</i>	<i>76</i>
<i>Rysunek 42. Widok satelitarny na umiejscowienie nowej strefy SU.</i>	<i>77</i>
<i>Rysunek 43. Wycinek POG z analizowaną strefą SU.</i>	<i>77</i>

Zdjęcie z okładki dokumentu: Magia Fotografii Krzysztof Haase; www.czernichow.com.pl